Núm. 15,552

LA PUBLICITAT

REDACCIÓ I OFICINES
PASSEIG DE GRACIA, 84, BAIXOS.—TELEF 1451-A.

BARCELONA, divendres, 29 de desembre de 1922

TALLERS D'IMPREMTA
CARRER DE BARBARA, 11 i 13.—TELEF. 1910

EDITORIAL

Veus de Madrid

Parlàvem l'altre dia del silenci que guardaven els polítics i els periòdics madrilenys davant la campanya anticatalana "A B C". Ens cal dir avui que s'han alçat ja a Madrid algunes veus a propòsit d'aqueixa campanya. El diari "La Libertad"—que, com el seu inspirador senyor Alba, fa a estones esforços per mostrar-s'es del darrera el samarretet de l'enemistat a Catalunya—ha publicat un article de col·laboració, anticatalà, però contrari a la tesi de l'òrgan del senyor Luca de Tena. Posteriorment, en el diari "Informaciones", que dirigeix En Leopold Romeo, ha aparegut en lloc preferent un article sobre la qüestió catalana, en el qual diu, entre altres coses, això que segueix:

"Mantinc el meu punt de vista de sempre. Aqueixos problemes no es resolen cridant "Viva España" amb música de "La marcha de Cádiz", i bona prova en tenim amb Cuba, Filipines i el Marroc. Si haguéssim abordat a temps els problemes ultramarins, no hauria succeït res del que succeí. La mateixa cosa dic de Catalunya, i encara afegeixo, diguin el que vulguin uns quants senyors, que ens costarà moltes i molt grans amargures el problema català si no ens decidim a abordar-lo de front, mirant a les realitats de la vida i no a les fantasies de la imaginació."

Després comessa l'articulista el fet de l'allunyament espiritual entre Catalunya i Espanya. El procés de l'assimilació de la nostra terra pels espanyols, iniciat en el segle XV, ha acabat amb un fracàs notori. No li val l'invocar els processos anàlegs que s'han descabdellat a França i que, almenys per ara, han reeixit. Catalunya no ha estat assimilada. L'espanyolització dels catalans mai no ha estat completa ni profunda. I quan l'ànima d'un poble no és extirpada completament, ve un dia que rebrosta. La rebrostada és el senyal clarissim del fracàs del procés de l'assimilació. En diferents paraules ve a dir això mateix el director de "Informaciones".

"Catalunya—escriu,—per molt que alguns vulguin dissimular-ho, no s'ha sentit mai unida fraternalment a la resta d'Espanya, i el català no ha deixat ni un sol moment d'ésser català. Han convisqut amistosament amb les altres regions; en determinats moments, aqueixa convivència ha estat cordial...; però, per desgràcia, ni ells han pogut identificar-se amb nosaltres, ni nosaltres havem sabut fer que s'identifiquessin."

No creu l'articulista que la política de repressió i de violència pugui modificar aquest estat de coses. "L'amor fraternal—observa—no s'incrusta en els cors a cops de baioneta, ni l'amistat es consolida per la força. Quan un poble comença a no sentir amor, s'ha de procurar que almenys no es relaxi l'amistat." Segons el periodista espanyol a qui extractem, les tres generacions vives de la Catalunya actual marquen perfectament l'avenç de la idea nacionalista. Afirma que de les tres generacions, la una es regionalista, l'altra és autonomista i l'altra és separatista.

Es pregunta per fi "Informaciones" si encara s'és a temps de sortir al pas del separatisme català, si encara s'és a temps perquè l'autonomia produeixi saludables efectes. El creu que sí. En tot cas, afirma que les dolorosos escenes que pugui reservar el destí als espanyols, haurien pogut ésser previstes i evitades, pels que els successos es van descabdellant a la vista del públic, a la llum del dia, sense secrets ni misteris.

L'article d'"Informaciones" acaba amb aquestes paraules: "I ara, el Governo té la paraula". A la mateixa conclusió, exposada en altres termes, arriba el nostre confrare "La Veu de Catalunya" en un recent editorial. Si el Govern parla, ja veurem que dirà. Es molt difícil, podem dir que és impossible, que les declaracions i les promeses més o menys vagues dels ministres del Govern espanyol tinguin cap influència important en la marxa que segueix avui el moviment nacional del nostre poble.

La qüestió de la llengua catalana a Tortosa

Una equivocació - Fets i documents - L'espanyolisme entrebancant la vida de l'església

Un sector de la premsa de Madrid, arrimada a Barcelona la vigília de Nadal publicà una fulla, que ha circulat aquests dies dintre i fora de les terres tortosines, signada pels catedràtics del Seminari d'aquella Seu, en la qual amb el pretext de fer un acte d'adhesió al prelat de l'esmentada diòcesi, es formulen apassionats càrrecs contra entitats mereixedores del major respecte, i a més contra LA PUBLICITAT i "La Veu de Catalunya".

Dita fulla, escrita en un to que no està gaire en harmonia amb la condició dels signants, que parla de disfressats que s'amagues a l'ombra, d'escàndols fariseics, de roindats, "manos aleves", i altres tòpics per l'estil, és tota ella una lamentable equivocació, i no té altre valor que l'eminentment negatiu que una equivocació acostuma a tenir.

Alleugerida de tots els seus enfarfecs no queda d'ella més que l'exhibició d'una sensació d'esfereiment, per haver dit el Consell de la Mancomunitat que es volia dirigir al Nunci, amb motiu d'haver-se prohibit l'ús del català en les sessions capitulars.

Apart tels membres de l'esmentat Consell, una sola persona hi ha que sàpiga si la comunicació de la Mancomunitat s'ha circulat o no, i en cas afirmatiu, quin és el seu contingut, i aquesta persona és el Nunci; els signants de la fulla, i els seus inspiradors, amb evidència que no és fàcil que pugui ésser desmentida; no en saben ni una paraula, i, per tant, si a algú correspon de judicar si la Mancomunitat ha obrat bé o no, si és digne d'un plany o d'una calorosa lloança, no són ells els qui ho poden fer; en obrar com han actuat no poden fer altra cosa que la que assoleix qui es mou en terreny falsejat.

Esverar-se que algú es dirigeixi al superior jeràrquic, promoure adhesions amb motiu d'un atac que es desconeix, i fer-ho en termes que deixen traspuar el trontoll d'un esporuguiment esparverat, és fer un flaquíssim servei a qui es pretén defensar, perquè és confessar per endavant que hi ha fonament per a la queixa.

L'errada en aquest cas és major, perquè provenint d'elements eclesiàstics, qui de revolada rep el cop és la Nuncialura, la qual quedaria en descobert, si la seva exquisidíssima correcció no la tingués immunitzada contra les oficiositats dels que se senten més papistes que el Papa.

Fa prop de tres setmanes, LA PUBLICITAT va anunciar la publicació de la fulla, i fins i tot que per aconseguir-ne la signatura s'exercien coaccions vergonyoses; encara que altres antecedents, confirmats tots per desgràcia, no la comprovessin, la posaria de manifest l'haver-hi entre els signants un religiós, membre precisament d'una Òrde nascuda per a combatre l'independentisme que proclamà la Reforma, i les Constitucions de la qual, per a garantir la unitat, asseguren la comunicació de tots i cada un dels seus membres amb el superior general, en forma tan directa, que ni els seus assistents en poden tenir esment; i aquestes Constitucions, en això, com en altres extremes, estan fidelment inspirades en la de l'Església.

En un territori, en què per tants conceptes se sent la manca d'un esmerçament d'activitat cap a més encertats objectius, és una verdadera llàstima que es perdin en esforços com el de la fulla esmentada, les que haurien d'ésser utilitzades amb força major profit, i sense que'n pateix com ara, fina la caritat que es deu al próxim.

FETS I DOCUMENTS

L'haver-se remogut altra volta la qüestió de l'ús del català a Tortosa, a base, entre altres coses, d'afirmar que LA PUBLICITAT no es vol enterar de la veritat, ha mogut el cronista a recórrer a les fonts per a certificar-se dels fets i ha recollit nombre d'antecedents que l'han documentat abastament.

* * *

A Tortosa es respira un ambient de depressió: la ciutat és so traguejada fa anys por un extremisme de carrer, i no ha pogut donar vida a aquells nuclis d'alta espiritualitat per als quals les humanes discrepàncies no originen sinó emulacions de noblesa. Del que hi ha esdevingut en l'ordre civil, no cal dir-ne ni un mot perquè és prou públic. En l'ordre eclesiàstic, succeeix que el Bisbe de la diòcesi té més de noranta anys d'edat, i aquesta circumstància, i el fer-ne vint-i-vuit que ocupa aquella Seu, ha donat ocasió a que esdevingués, el que és molt natural que passi amb un Govern de més d'un quart de segle, d'un home que en té gairebé un de vida.

* * *

Era obligada una visita al canonge Arxiprest que va ésser el que donà lloc a l'incident. Es aquest senyor, fill de terra valenciana, apartat de tota concomitància nacionalista, que fa 21 anys que és membre d'aquell Capítol, i per les seves virtuts i coneixements ha assolit un merescut prestigi entre la clerecia del bisbat.

—La meva missió sacerdotal—ens digué amablement—em fa ésser home de pau, i ara estic més obligat a ésser-ho, precisament perquè la fulla publicada m'injuria greument.

—Mes ens dirà, quan no, en què consisti el fet?—li replicàrem.

—A restablir la veritat dels fets ningú no s'hi pot negar—va contestar—. A la sessió capitular del 2 d'octubre vaig creure del meu deure parlar en valencià. El senyor president m'ho prohibí i m'amenaçà a més amb una prohibició episcopal, vingada, en efecte, al cap de pocs dies, amb un ofici que va publicar LA PUBLICITAT, i que malgrat creure que era de gran conveniència que fos conegut, ni jo, ni cap dels canonges que amb mi es retiraren de les sessions, n'hem facilitat la còpia.

—...?

—He dit que ho creia un deure per estar-ne convençut. L'Església té una llengua pròpia, que és la llatina, i, en tot el que no sigui d'obligació usar-la, té igualment per pròpia la de la llar dels fidels amb els quals convé, que a Tortosa no és pas el castellà, sinó el català, i dintre les terres de Castelló el valencià; pot haver-hi hagut moments en què l'abús d'oblidar-ho podia tenir, si no una justificació, una excusa; era quan en plena decadència de Catalunya semblava el català una llengua menyspreada; avui, però, que és pública i evident la voluntat dels catalans d'usar-la per sobre tota altra, era necessari que recordéssim quina era la nostra obligació.

Tant és el català—seguí dient—la llengua de l'Església a Tortosa, en tot el que no sigui deguda la llatina—que les Sinodals de la diòcesi avui vigents, fins prohibeixen al Bisbe que permeti predicar en altra llengua, si no en circumstàncies molt justificades, amb permís especial per aquell sol cas, i encara amb l'advertiment que aquesta permissió mai no la pot donar en temps de Quaresma, ni d'Advent; i en el que es refereix a les sessions del Capítol, els acords presos a causa de l'intent de la imposició del castellà pel bisbe Miguélez, que va portar Felip V, són que es parli i s'escriguin els documents en català; aquests acords són llei d'actuació del Capítol, no derogada, i, per tant, obligatòria.

Una prevenció vaig tenir abans; l'única que vaig creure necessària per imposar-la una deguda cortesia: forma part del Capítol un senyor canonge, fill d'Andalusia, i li vaig demanar si el molestaria la meva parla, i amb especial complaença, haig de declarar que per la seva part trobà molt posat en raó que parlés en valencià, i em va donar per endavant l'aquiescència.

—...?

—Per a continuar parlant en valencià era necessari desobeir una ordre expressa del senyor Bisbe, que personalment assistí a la sessió capitular següent.

—Hi assisteix sovint?—vàrem interrogar.

—En els vint-i-un anys que formo part del Capítol és la primera vegada que l'hi he vist; com tampoc he vist formular amb tant de braç l'amenaça d'imposar "penas coercitivas a los que no se sujeten a lo mandado". Posat en la disjuntiva de desobeir el prelat o de faltar a una obligació, vaig optar per retirar-me de les sessions; amb mí es retiraren altres dos senyors canonges, el senyor Bertran i el magistral senyor Manyà, i no hi hem tornat, ni hem fet més que dirigir-nos, com correspon, a l'autoritat superior. Això és tot; en retirar-nos, vaig llegir, en castellà, perquè en la meva llengua no podia, un document.

Aquest document, el cronista el pogué copiar; i diu així:

"Siento mucho que se haya hecho intervenir al señor obispo en este desdichado asunto, porque se ha comprometido su autoridad. Y como yo me reservé mi juicio y libertad de acción, voy a exponerlos al excelentísimo cabildo. Mi juicio, expuesto en escrito razonado, que, junto con mis compañeros señores Bertràn y Manyà, tengo el honor de dirigir al ilustrísimo señor obispo, se reduce a creer que el ofici en que se contiene la prohibición del uso de nuestra lengua en las sesiones capitulares es injustificado y lesivo del derecho que creo tener a usarla. Mi actitud, pues, ha de ser de respetuosa protesta, acudiendo a los superiores jerárquicos, y si se me hace preciso, para evitar torcidas interpretaciones, recurriré a la publicidad. No es esto rebeldía, sino leal disentir. Y para exteriorizar el disgusto que siento al ver prohibido sin motivo el uso de mi lengua nativa, con permiso de la presidencia me retiro de la sala Capitular, pidiendo que consten en acta estas mis palabras."

* * *

El cronista té bons i antics amics a la ciutat de l'Ebre, i no va haver de fer cap esforç per a convence's del que és del domini públic; s'intentà constituir a Tortosa una Lliga espiritual, segons les normes estatuïdes pel bisbe Torres i Bages, i no pogué celebrar un sol acte, perquè li fou negada sistemàticament la permissió de la Missa; als seminaristes se'ls ha prohibit escriure a les seves famílies en català, i en valencià, i ai que ho ha intentat, se li ha fet reproduir la lletra en espanyol; s'han atorgat curaduries, amb la condició precisa que en cap acte fos usat el català; en quant a l'explicació de la doctrina, es fa en català des que un acord dels Prelats de la Provincia eclesiàstica tarragonina ho féu inexcusable; però sols dintre Catalunya; a les localitats que administrativament formen part de Castelló i Terol, malgrat parlar-se'hi únicament el valencià, o el tortosí, continua ensenyant-s'hi en castellà.

Al cronista, recollint aquestes tristeses, li vingué a la memòria un acte, d'esperit ben oposat, que va presenciar fa pocs anys. Era a Valls, un dia que se celebrava una Assemblea de Congregacions marianes poc temps abans de morir l'anterior Arquebisbe de Tarragona, senyor López Peláez: per a beneir els reunits, pujà a la trona i en predicar, va fer-ho precisament en català, en un català pulquèrrim, de nitidesa i clàssica puritat, dit amb una lleu lentitud que denotava l'esforç que havia fet per dominar-lo...

* * *

No volgué el cronista cloure la seva informació sense parlar amb els altres dos canonges, que també s'han retirat de les sessions, però malgrat el seu desig es va veure privat de fer-ho. Només li fou possible creuar breus paraules amb el Magistral, del qual pogué recollir solament l'afirmació de què li havia estat prohibida la predicació en català diferents vegades, i un encàrrec, que compleix amb especial gust, de felicitar la Unió Jurídica Catalana. Tingui per cert—va dir amb paraules en les quals posava l'ànima—que amb els seus escrits fa una obra eminentment patriòtica.

* * *

Francament ha de declarar el cronista que poques vegades ha sentit, en garbellar les seves impressions, una sensació de tristesa com en cloure les recollides; manca a Tortosa quelcom essencial, perquè hi sobra el que desgraciadament ha pogut créixer en excés, ventat per aquesta desgraciada organització espanyola, en la qual és un escambell per assolir superiors categories, i un mèrit de carrera, el valdre's de facultats pròpies o agenes per a ésser instrument d'espanyolització contra Catalunya. Si l'Església tingués més llibertat en designar les seves autoritats, sense ingerències polítiques, no passaria a Tortosa, ni en altres llocs, res del que queda dit, ni altres coses a les quals el cronista ha fet, per ciutadania, un esforç per a abstreure-se'n.

Quan el cronista, escrites les presents ratlles, anava a fer-ne entrega, va veure, via enllà, un dels membres del Consell de la Unió Jurídica, i se li va dirigir per a trametre-li els repetits elogis que sentí de la seva gestió. Desviant la conversa, l'interpel·lat va afegir als antecedents esmentats, aquest altre antecedent de fet que no sap resistir la temptació d'ajuntar-hi.

Fa temps que la Santa Seu, desitjosa d'atendre les necessitats de la diòcesi tortosina, decidí nomenar al nonagenari Prelat actual, un Bisbe auxiliar. Era la conveniència tan evident, que el Ministeri d'aquells dies no va poder-s'hi negar. Es convingué el nomenament, es designà, després de no poc esforç, un sacerdot i canonge català, i es compliren els tràmits de procediment per a nomenar-lo. Era català, però, el candidat; havia d'anar a Tortosa, i començaren les intrigues i les maquinacions, i tan gran fou la pressió, que "pro bono pacis" quan faltava l'últim tràmit la Santa Seu hagué de cedir, i el nomenament no s'ha fet; el nou Bisbe ha anat a la diòcesi d'Espanya més allunyada de la terra catalana.

La designació no convenia ni a la política espanyola ni als que manen a Tortosa; davant d'aquestes conveniències, l'interès de l'Església i el de Catalunya eren el de menys.

Bona fé lliberal

La junta del Partit Lliberal Autonomista remeté al comte de Romanones amb ocasió d'entrar a formar part del Govern d'Espanya, un telegrama de felicitació en el qual es referien, amb més bona fe que experiència a la necessitat de donar satisfacció a les aspiracions d'autonomia de Catalunya.

El Comte ha contestat la següent lletra:

"Senyors Josep Granyé i Enric Anglada.

Distingits amics. Rebo el vostre afectuós telefonema del 15 i us dono les gràcies més expressives, pregant-vos que les estengueu a tots els senyors que componen aqueixa Junta, per llur sincera felicitació amb motiu de la meva designació per aquest càrrec. Amb molt de gust m'interessaré a favor de les aspiracions de què em parleu i us saluda afectuosament el vostre atent amic, s. s. q. e. s. m.—El comte de Romanones."

La lletra és feta amb el mateix motiu amb què es contesten les de recomanació per a una vacant de temporer, escrivent, porter o "mozo de limpieza". Però, les aspiracions de què els senyors Granyé i Anglada parlen de bona fe al comte de Romanones no són per a una vacant qualsevol, sinó senzillament les d'autonomia per a la nostra Pàtria.

La freda contesta de mètode del Comte és una bofetada per als sentiments de catalanitat del Partit Lliberal Autonomista.

Del senyor Granyé se'n diu que és antic soci d'un casino que va prendre l'acord d'excloure de la llista d'associats el rei per haver posat un telegrama de felicitació a la Guerrero, ofenent els sentiments de Catalunya. Ara, caldria donar de baixa el comte de Romanones de la llista de socis del Casino romanonista, per tal com la contesta indiferent que dóna al senyor Granyé ofèn més el catalans que el telegrama a la Guerrero, de qui tothom se'n va fer càrrec per tractar-se de qui es tractava, amb l'excepció del casino del senyor Granyé, que va procedir tal com rigorosament calia fer-ho.

La lletra del comte de Romanones em recorda la fermesa i bon seny de les paraules del nostre Rovira i Virgili en la seva conferència a l'Ateneu Barcelonès:

"Sembla com si hi hagués a Espanya un moviment de renecció, d'odi renovat, contra Catalunya; sembla que de Ponent arribi una nova ventada hostil. En mig d'aquest desligament de les amistats madrilenyes, ens trobem avui, potser, amb què l'únic home disposat a un nou festeig amb Catalunya, és el comte de Romanones. Jo he de dir-vos, senyors, que, en aquest moment de la política madrilenya i espanyola, el comte de Romanones potser no sigui per a Catalunya un bon partit."

Així pensem nosaltres i cal que pensin també així tots els bons fills de Catalunya.

Per això cal demanar als senyors Granyé i Anglada que, pel bon nom de Catalunya, no adreçin més lletres al comte de Romanones; o bé no facin pública la contesta; o bé, i això fora el més posat en raó, que el vagin a veure a Madrid, sense fer soroll, per estalviar-se el ridícul de tornar amb les mans a les butxaques.

Si van a Madrid no deixin de passar abans pel despatx del senyor Cambó, qui sense dubte els donarà expressions per al comte de Romanones, única esperança de Catalunya.

M. MASSO I LLORENS

LA POLITICA

LA CONTESTA DE CATALUNYA

El setmanari de Tarragona Renovació, *òrgan dels nacionalistes republicans d'aquella ciutat, ha reproduït en el seu darrer número l'article editorial del nostre diari* Dins el cor ja hem triat, *en el qual contestàvem explícitament al dilema plantejat pel periòdic de Madrid* A B C.

El diari de Terrassa El Día *reproduïx un altre article editorial nostre, el titulat* Una carta de Belgrad, *relatiu al mateix tema.*

La Nova Conca, *de Montblanch, dedica extens espai a comentar els articles d'*A B C *amb un criteri igual al nostre. Hem's aquí uns paràgrafs, d'un dels articles publicats pel setmanari montblanquí:*

El que fóra curiós saber és si el dilema d'*A B C* traeix el punt de vista espanyol. Nosaltres gosem a dir que tal com van [illegible] aquest el punt de vista català. I allavors, pels catalans, serà poc dubtosa l'elecció.

L'unitarisme és l'eternització del *statu quo*, la subjecció i l'envilliment de la Pàtria dels catalans, el tracte deprimit i la coerció de la riquesa catalana, la injúria quotidiana que ens inferiexen els nostres despòtics dominadors, el tatuatge [illegible]

La independència és la plena llibertat de la Pàtria dels catalans, amb els avantatges i les joies d'una emancipació. Això és ser estranjers. Es poc costosa l'elecció. Per això, nosaltres, com suara deia un ilustre publicista, *dins el cor ja hem triat.*

El diari de Reus Foment *publica, signat per J. Carnadelle, un article amb l'epígraf* L'únic dilema, *del qual transcriuem aquest fragment:*

Que es deixi de dilemes l'A B C i que mediti l'Estat espanyol si prefereix que Catalunya se separi d'Espanya, o que sigui Espanya qui voluntàriament concedeixi la independència a Catalunya.

Doble la voluntat única del qual és negar-se a sí mateix, ha de llaitar fins a veure's alliberat.

UN MAL QUE NO TE REMEI

El diari de Madrid Informaciones *publica un article titulat* Continúa el desacierto, *referint-se al cauri de persones i de procediments en l'acció d'Espanya a l'Àfrica. L'esmentat article acaba així:*

No se cansa el Gobierno. Mientras haya en Africa 120,000 hombres, diez o doce generales, más Estado Mayor que en una guerra europea, un Presupuesto de mil millones y gentes interesadas en que prosiga la acción militar, todo continuará igual allí. Aquí, en cambio, caminaremos hacia el desastre definitivo.

LES FULLES VOLANTS

Està procedint-se al tiratge de l'edició de 100,000 exemplars de la fulla volant La mare de l'esclau, *destinada als obrers catalans. La setmana entrant començarà el repartiment d'aquesta fulla, de la qual es faran paquets de 100, 500 i 1,000 exemplars, que podran adquirir les entitats i els particulars per un preu infim, el qual oportunament serà anunciat.*

A propòsit de l'edició d'aquestes fulles escriu el diari Foment:

Les fulles volants que anuncia en la seva editorial d'ahir nostre volgut confrare LA PUBLICITAT vindrà a solucionar una idea exposada fa fa temps per un volgut company de la nostra Joventut, qui fa va fer alguns treballs per tal de portar aquella idea a la realitat, topant amb la dificultat de sempre, amb la qüestió econòmica.

No cal dir, doncs, que l'anunci de l'edició d'unes fulles volants que aniran sortint periòdicament ve a simplificar la realització del pla concebut temps ha per l'aludit company nostre i per tant la nostra Joventut serà la primera segurament en passar comunda de les esmentades fulles volants per tal de fer-les arribar a mans de tots els estaments rurals.

Na Angela Borrás i Suñol

Vídua de JOAQUIM COSTA i TORRAS

HA MORT A L'EDAT DE 71 ANYS

A. C. S.

Els seus fills Joaquim i Elissa Costa i Borràs, assabenten els seus parents i coneguts que avui, dia 29, a les 11 del matí, es farà el trasllat de ses despulles mortals des de son estatge, Pere IV, 159, baixos, a l'Església parroquial de Santa Maria del Poble Nou, i d'allí a sa darrera estada, cementiri de Sant Andreu.

Barcelona-Sant Martí, 27 desembre 1922.

FINANCES I COMERÇ

SESSIO DE BORSA
del 28 desembre de 1922

BORSI MATI

	Obertura	Alt	Baix	Tanca
Interior	71'16	71'16	71'15	71'15
Nord	70'25			70'15
Alacants	70'00			70'00
Orenses	17'20			17'20

ECRAN TARDA

	Obertura	Alt	Baix	Tanca
Interior	71'15	71'40	71'22	71'40
Norts	70'20	70'40	70'15	70'35
Alacants	70'05	70'30	70'05	70'20
Andaluzos	56'20	56'30	56'20	56'25
Càceres	33'55	33'55	33'55	33'55
Coloonials	66'00			66'00

Cotització oficial de la Borsa de Barcelona

Dia 27 de desembre de 1922

DEUTES DE L'ESTAT

Deute interior 4 0/0 P		71'35
" Exterior 4 % F		86'10
" Amort. 4 % E		
" Amort. 5 % F		
Obs. Tr. v/. 1 Juliol 1922	S. A.	
" " "	S. B.	101'65
" " 4 febrer 1924	S. A.	102'75
" " "	B.	102'50
" " 4 febrer "	S. A.	102'20
" " " "	B.	102'10

DIVISES ESTRANGERES

Francs, 46'10.
Idem suissos, 120'70.
Idem belgues, 42'40.
Lliures, 32'30.
Dolars, 6'3050.
Marcs, 6'13.
Corones, 0'0150.

BORSI NIT

	Obertura	Alt	Baix	Tanca
Interior	71'35	71'35	71'27	71'27
Norts	70'30	70'30	70'25	70'25
Alacants	70'25	70'25	70'20	70'20

VALORS QUE NO ESTAN INCLOSOS AL BUTLLETI OFICIAL AL PRESENT I ES COTITZEN A BORSA

Bonos Wpals. Exposició, 6 per 100 — 97'35 op.
Barcelona Traction and Light 7 per 100 (1921) — 99'75 op.
Idem, idem, idem, 7 per 100 — 105'00 c. a.

¿QUE PASSA AL COLLEGI D'AGENTS DE CANVI I BORSA?

Ahir a la sessió de Borsa es comentaba de que se suspendria alguns agents de Canvi i Borsa. En fet algunes gestions i ha sigut cert el comentari.

En el "Butlletí Oficial de la Borsa de Barcelona", data 28 del corent, publica el següent avís:

Aquesta Junta Sindical ha acordat, per unanimitat, en sessió d'ahir, suspendre als senyors don Joan Marsal i Claró i don Josep M. Noguera Vila, en el càrrec d'Agents de Canvi i Borsa, per el terme de 30 dies a contar des de la data d'aquest acord.

BORSA DE MADRID

Interior comptat, 71'30.
Amortitzable 4 per 100, 89'00.
Idem 5 per 100, 96'50.
Exterior, 85'30.
Banc d'Espanya, 500'00.
Idem Espanyol de Crèdit, 130'00.
Idem Río de la Plata, 435'00.
Tabacs, 238'00.
Sucreres, preferents, 70'00.
Ordinàries, 91'00.
Fraus, 15'50.

PARIS TANCA

Canvis sobre Londres, 64'55.
Idem bèlgica, 54'50.
Idem Espanya, 219'25.
Idem Holanda, 253'50.
Idem Italia, 70'90.
Idem Nova York, 39'05.
Idem Suècia, 370.
Suissa, 263.
Noruega, 262'50.
Berlin, 015'75.
Viena, 26'00.
Idem Praga, 13'40.

DESPRES TANCA

Lliures, 64'40.
Pessetes, 219.
Lires, 70'90.
Dòlars, 13'50.
Francs suissos, 262.
Marcs, 019.
Corones, 2600

LONDRES

Obligacions argentines, 40'00.
Exterior, 77.
Francs, 64'00.
Nova York, 464'43.
Espanya, 29'52.
Suissa, 25'56.
Holanda, 116'82.
Italia, 91'75.
Suècia, 17'25.
Portugal, 253.
Argentina, 44'56.
Montevideo, 44'25.
Chile, 35'30.
Berlin, 347'50.
Copenhague, 224'65.
Yokohama, 21'31.
Bèlgica, 70'00.
Noruega, 244'55.

Mercat de Llotja

FARINES

	Ptes.
Gran força	76
Neteja "	74
Blanca extra	63
Corrent	62
Superfina superior	58 i 60
" corrent	58 i 59
Vagons arribats: Nord, 9.	
" " Alacant, 1.	

CEREALS

	Comptat	Terme
EE. UU. groc	28'50	29
Blat de moro (Plata vell),		
" " " nou	29'50	29'75

Comentari: Avans d'ahir i ahir va correr molta insistència la nova de que l'actual ministre de Foment tenia la intenció de privar l'importació de blat de moro extrangyer.

No podem creure la enormitat que representaria altat disposició, així com tampoc podem creure de que el senyor Gasset portes aquestes males intencions, i diem males, perque no favoreixerien a ningu i perjudiquerien al consumidor.

Des de aquestes columnes ja fa dies que em vingut preconitzant l'alça sobre el cereal que els ocupa, si la nova mesura ha sigut mensada per a fer pujar mes ràpidament el blat de moro, s'ha d'advertir de que quan es tracta d'especulacions, sigui del referó que sigui, van seguint el seu curs natural (alça o baixa) sense fer gran cas de nitcies fantàstiques.

Avans d'acabar aquesta petita crònica s'ha de fer constar que continuem creient molors en llurs preus.

Civada Extremadura,	35
" roja	34
Ordi	26
Faves Prat	45
" València	47
Favons Marrocs,	45
" Jerez llos	49
Veces de Sevilla	56
" Vera	
Escaiola Seville	43
Mill Estranger	
" Comarca	
Herts	
Titus	

Tots aquests preus són per 100 quilos i per mercaderia sobre carro.

Garofa negra nova i vella	34
" Matisera	33
" Portugal	
" Roja	89
" Ibiza	28
" Macorca noves	26 1/2

DESPULLES

Farines número 4	27
Segones	23
Terceres	20
Quartes	19

Preus per sacs de 50 quilos.

	Rals
Menut,	17
Segonet	161/2
Sec6	15

Vagons arribats: Nord, 3 d'ordi.
" " Alacant, 1 d'ordi.

FERROS

Bomba Florst,	114
" núm. 12,	105
" " 10,	105
Bonlloch O,	53
Selerte,	53
Matisat,	59

Vagons arribats: Nord, 7 de blat.
" " Alacant, 7 idem.

CIGRONS

Sanc núm. 31,	120
Jeres " 1,	130
" " 2,	119
" " 3,	114
Palous	60

MONGETES

Amonquilina,	67
Coco pata,	
Pest novas,	75
Mallorca,	73 1/2
Mallorca.	
Pinet València	69

Aunncis Oficials

FOMENT D'OBRES I CONSTRUCCIONS
(Societat Anònima)

Des del dia 1 de gener próxim, al 10 del mateix mes, tots dos inclosos, i en endavant els dijous de cada setmana, no festius, de 10 a 12, es pagarà a la Caixa de la Societat, Ronda de la Universitat, núm. 4, principal, els cupons números 52 y 28, corresponents a les Obligacions de la primera i segona emissió d'aquesta Societat.

Barcelona, 28 de desembre de 1922.—El Secretari: **Tomàs Riera i Sans.**

TENERIA MODERNA FRANCO-ESPANYOLA
Societat Anònima

Vencent al dia 30 del corrent mes el cupó número 3 de les obligacions hipotecàries 7 per 100 d'aquesta Societat, es fa avinent als seus posseidors que, des de l'esmentat dia podran fer efectiu el dit cupó a les oficines de la Banca Arnús, Successora d'Evarist Arnús (casa central), i a la del Banc Urquijo Català.

Barcelona, 21 d'octubre de 1922.—L'administrador-delegat: Enric Rouquier.

EL NEN

Josep Joaquim Puig i Balañá

ha mort després de quatre jorns d'haver nascut

Els qui el ploren: els seus pares J. M. Puig Torrents i Empar Remei Balañà de Puig; germans, Alvar i Empar; oncles, Jaume Gras i Galvany i Aurora Balañà de Gras; cosinetes i família tota, i la senyoreta Na Enriqueta Bellmunt i el jove En Ramon Cofarull, assabenten a llurs amics i coneguts tan trista nova.

Ciutat.—Les Corts, 29 desembre 1922.

ELS CAMINS DE LA LLIBERTAT DE CATALUNYA
per A. Rovira i Virgili :: Preu: 25 cèntims
De venda en totes les llibreries

ASMA TOS BRONQUITIS
un flascó de alleuja a l'acte PULMOSAN
i guareix ràpidament, sense perjudicar L'ESTOMAC
FARMACIA LICEU. C. Sant Pau, 1

BANC DE BARCELONA

Aquest Banc a la seva Central i a la Sucursal número 1, continua realitzant les operacions de Compra i Venda de Valors, Renovacions, Conversions, Canvis, Agregació de Fulles de cupons i Revisió de llistes d'amortitzacions.

Admeten dipòsit tota mena de valors

BANC DE CATALUNYA
BARCELONA
CENTRAL: Rambla dels Estudis, 4
AGENCIES: Número 1, Creu Coberta.
Número 2, Sant Andreu, 246.
Número 3, Salmerón, 111.
Negociem tots els cupons venciment 1 de gener dels quals ens sigui conegut l'import líquid.
Apartat de Correus, 551
Direcció Telegràfica
CATALONIABANK

CHAVES I PUIGBERT S. en C.
Negociem tots els cupons venciment 1 gener próxim.
Rambla del Centre, número 6
Telèfons 1230-1231 A

La màquina predilecta

90 caràcters (6 més que en les demés marques). Construcció sólida. Pulsació suau. Per a conèixer tots els aventatges de la CONTINENTAL, demaneu-la a prova a

ORBIS, S. A.
Balmes, 12
BARCELONA

Vol que el seu menut, en banyar-lo, no faci rebequeries?
Doncs acostumi'l al
SABÓ HENO DE PRAVIA
que demés de perfumar delitosament la pell, li dona frescor i suavitat.

PASTILLA 1.50

De venda a totes les Farmàcies, Drogueries i Perfumeries.

PERFUMERIA GAL MADRID

En Josep M. Gol i els seus vidres

La terra lleva els seus fruits si el seu damunt hi suem, si hi deixem caure l'esforç voluntariós i tossut del bon correu. Així a la nostra Catalunya les moltes coses noves que hi neixen i es van fent, es fan i neixen per l'entossudiment de molta gent, que no ens sentim amb prou pit per a afrontar la tristesa d'una vida sense dèries nobles, que seria igual que un cel sense estrelles.

Qui les dóna país negocis, qui per la ciència o per les arts, qui per a endegar i proveir les coses de la nostra vida pública, tant-se-val; avui, tan profitós és l'esforç dels uns com el dels altres, puix l'important en aquest cas, és que cadascú es cuidi de fer fruitar el seu tros, mal sia a empentes i baralles, i entre les misèries d'aquest món; que les coses en la vida humana s'han de fer així, perquè no es poden fer d'altra manera.

Ara, En Josep M. Gol, que havíem tingut fa uns anys cada matí, davant la nostra taula de professor a l'Escola Superior de Bells Oficis, prenent apunts d'història de l'art, sense massa vocació per a les coses d'història, se'ns presenta a explicar tot el que ha fet d'aleshores ençà, en el seu ofici de vidrier que ell s'ha triat amb el mateix amor i llibertat, amb que la gent de bé es trien una noia per a casar-se; és a dir, d'aquella manera que hom no sap si l'ha triada i la hi ha triada Déu mateix. Així En Gol parla del seu ofici i dels seus vidres amb un tó confidencial d'enamorat, i amb aquella abundor un xic torbada d'home que es complau en dir detalls i facècies de la cosa que li omple la vida i li governa els destins.

Tot seguit de sentir-lo; hom té la sensació de que en Gol, està ben endegat amb l'aventura, i que d'aquells transparències del vidre i d'aquella pastosa substància dels esmalts que en un moment el varen enamorar, en tindrà per sempre més, com diu el poeta, "tota la vida aromada".

I els que fan coses, són d'aquesta fusta: de la fusta dels amorosos, dels apassionats, dels que són capaços de fer un vaitlot per la cosa estimada, i aquests són els que ens fan més falta a Catalunya, perquè de gent que sàpiga ésser fascinat i tingui el coratge d'abandonar la vida a l'aventura d'una dèria noble, n'hi ha, però n'hi ha pocs, i En Gol és un d'ells, dins la humilitat i la grandesa humil del seu petit ofici de vidrier.

Jo sé d'En Gol, una feta de quan anava a l'Escola dels Bells Oficis, que el pintà tal com és; com un noi amorós i apassionat, i vull contar-la malgrat li faci venir a ell una mica de vermelfior a la cara. Era allà dall en els pati de la nostra Universitat Industrial, en hora que l'aula de les realitzacions de ceràmica, era tancada l'aula, amb les mufles i els forns, la tenim com ara instal·lada en unes naus on encara s'hi feien obres, i des d'unes finestres baixes es podia veure dins. En Gol tenia allí ànsia, com a alumne que era, una feina començada, i el delit de treballar-hi no el deixava tranquil, i home rodolat d'una finestra a l'altra guaitant a l'interior, amb la cara encastada als vidres. A dintre, damunt dels bancs reposaven en el seu lloc les eines i els treballs a mig fer, i entre ells, En Gol hi veia el seu de fora estant, toda cap ací, toda cap allà, mira amunt i avall i... ja està fet... Amb el bastó trenca un vidre i ja és dins. Allí el varen trobar fora d'hora, una nuca avergonyit de la feta, però tantmateix treballant amb l'eina als dits, i la cosa estimada sota l'eina.

D'aleshores ençà ja han passat dies, però per a En Gol, han semblat pocs, perquè en la vida dels que volen per alguna cosa, les jornades es compten per les obres acabades o per les que ja s'han començat. El que és home de poques facilitats, ha desplegat i ha desenvolupat exercitant-la una energia tossuda, gairebé instintiva, com la del mut per a expressar-se o la de l'orb posant en feina els sentits que li queden vius. I si quan arriba l'hora de deixar l'Escola, on els mestres de l'aula de ceràmica que foren En Quer i l'Ugarte, li havien ensenyat tot el que podien, amb penes i treballs es va muntar un obrador per a ell tot sol, i quan aquest no li ha estat prou, s'ha afanyat i ha trobat el que li mancava; co és: un forn de vidre industrial, prou gran i amb totes les eines i els mitjans que calen, que li ha obert les portes.

En Gol parla de l'amo d'aquest forn que és don Marian Farrida com si fos un pare, i el fet de que l'hagi trobat, és una bella cosa, perquè això vol dir que no tots els industrials de Catalunya són d'aquells que "no estan per romanses", sinó que hi ha homes intel·ligents i bondadosos que saben escoltar i pensar i ajutar un home que pot una

banda o altra poden ésser un progrés.

Així, En Gol ha anat avançant emportat per la seva noble dèria, que Déu li conservi i l'augmenti. Primer s'acontentava de comprar vasos dels que hi ha al comerç, que ell decorava amb els colors que tenia a mà; després amb l'Ugarte varen fer-se els colors d'esmalt provant i tantejant el foc i les relacions de temperatura, fins a fer una paleta de nou colors. Després, els vidres del comerç ja no eren bons i s'imposà el problema de fer-se'ls ell mateix bufant-los i donant-los-hi les formes somniades. A cada aspiració nous problemes, a cada problema noves batalles, a cada batalla noves conquestes.

Mentres tant els colors dels esmalts van augmentant. Aquella paleta d'En Gol que a l'aula dels Bells Oficis era de nou colors, avui és de noranta, però, avui els vidres que En Gol arribava a fer bufant, ja no són prous; l'anhel infinit de perfecció li dóna audàcies noves, i ara ens ha pogut explicar el naixement gloriós de la gran plata de vidre bufat i tallat que representa en aquesta exposició, on han pres part els treballadors del forn del vidre del senyor Tarrida, qui ho ha posat tot al servei del nostre artista per l'acompliment d'aquesta feina.

Amb una admirable energia, amb una insistència de ser enamorat, En Gol ha fet el miracle dels seus vidres, afinant el seu decorativisme barroc del principi, limitant la seva prodigalitat ornamentosa, relievant les qualitats màgiques de la matèria que tracta, donant-los un tas de cosa viva, de cosa natural, com si fossin flors.

Jo quan em miro els vidres d'En Gol, tot i no saber de mufles, ni d'esmalts, ni dels misteris de les arts del foc, sembla que em miri una cosa de devoció. Tant hi ha sofert i tant s'hi ha anguniat el nostre artista, que podem dir que els anys de les alegries i dels treballs de la joventesa els hi ha abocats tots. Per això l'ens mostradis de les seves transparències i les filigranes sortoses dels esmalts que s'alimen i es desmaien, m'apareixen sovint amb el fumeral de la vida del nostre vidrier que s'enfila amunt en interest al seu ideal humilíssim.

JOAQUIM FOLCH I TORRES

Conferència de N'E. Duran i Reinals a «Catalunya Vella» de Vich

El dia de Sant Esteve, a la tarda, el distingit regidor de l'Ajuntament de Barcelona, N'Estanislau Duran i Reynals donà una conferència a l'Associació Catalanista, de Vich, Catalunya Vella, davant selectíssima i molt nombrosa concurrència. Va ésser presentat per l'individu del Consell Directiu, En Josep Torrents, en breus i molt discretes paraules.

Començà l'orador saludant la grisor austera i grueixa de les planes interiors de Catalunya i la dignitat tradicional de la ciutat de Vich. Digué com l'aportació cristiana de la nostra nacionalitat es feia albiradora en el prestigi episcopal de l'antiga Ausa, en l'alta figura educadora del bisbe Oliba, projectant una viva llum sobre les tenebres gestatòries del segle X i en els noms preclars de Verdaguer, Balmes i Torras i Bages a l'albada de la nostra renaixença i en els primers moments de la seva maturitat.

Digué com el lloc i la diada convidaven a parlar de tradició. El lloc: la ciutat i la plana de Vich, eternes evocadores de la Catalunya romànica i de la seva gèsta humil. El dia: Començ de l'hivern, proximitat del Nadal, quan totes les coses prenen una valor més interna i per tant més tradicional. Remarcà com el sentiment de pàtria, a les diferents contrades de Catalunya s'empelta de característiques locals i en uns llocs el nacionalisme esdevé liberal i en altres tradicionalista. Això vol dir que el nacionalisme és el comú denominador de tots els catalans, l'àmfora única on hi vessem el vi divers de les diverses collites.

Amb paraules rublertes de bon sentit remarcà l'abús que s'ha fet de la paraula tradició, semblantment a la de llibertat. Per alguns tot el que no sia una freda repetició i còpia del passat és antitradicional. Demostrà com al revés d'això, la tradició és una cosa viva i flexible, és el lligam que uneix les coses passades amb les futures, les gèneres pretèrites amb les potencials. Tradició és pàtria, és cultura. Principalment és, doncs, correu d'una llengua.

Aquí, amb frase exacta, posà de relleu la contradicció dels que es diuen tradicionalistes, és a dir, representants genuïns de la tradició, un dels elements essencials de la qual és la llengua, i que menyspreant la seva, n'usen una de forastera. Es en les qüestions de llengua i en les de dret que els nacionalistes han d'ésser intransigents en absolut.

Remarcà com l'insult a la llengua es fa per aquest fet més greu quan parteix del funcionari o de l'autoritat encarregada d'aplicar el dret.

Parlà de com l'exageració d'un tradicionalisme localista podria ésser un peril per a la unitat espiritual de Catalunya, i que aquesta unitat es manifesta principalment pel correu d'una llengua literària única i pel reconeixement unànim d'una capitalitat indiscutible. Barcelona i la nostra llengua són els arguments més formidables del nostre nacionalisme. El ressó de la nostra llengua és alló que pot fer sentir-nos més pregonament, més radicalment catalans. La nostra capital, amb les seves tares i els seus defectes, és la cosa més formidable que ha fet la nostra gent, la gent de tot Catalunya, l'esforç de tots els catalans.

Davant la manca de temps, l'orador no s'estengué més en la primera part de la seva conferència i parlà concretament dels problemes de l'actualitat i del pervindre. Avui s'ha articulat l'aspiració radical del nacionalisme català i s'ha fet una revisió del seu ideari. Retragué una frase de Barrés: "Les joventuts que no porten als llavis un mot de protesta són estèrils." Així ho semblaven les promocions joveneses que amb docilitat acceptaven l'ideari i la tàctica establertes sense intentar una revisió i una rectificació.

La Conferència Nacional Catalana féu la revisió de la doctrina i assenyalà la tàctica novella. "Acció Catalana" trevalla per a realitzar els acords de la Conferència. Una nova era ha començat informada d'un esperit nou que s'encarna en uns quans principis: Catalunya és l'única pàtria dels catalans. S'ha acabat l'equívoc. Els catalans ja no tenim dues pàtries. Catalunya té dret a un propi govern, la creació del qual sigui no la concessió efusiva d'un altre govern, sinó el resultat del nostre esforç i de la nostra lliure voluntat.

D'aquests principis se'n deduïxen conseqüències transcendentals, que féu veure l'orador en paràgrafs sovint subratllats per aplaudiments entusiastes.

Digué que el problema de Catalunya tenia un caire especial únic polser, que el poble ric, el poble culte, era el poble oprès, al revés de Polònia i d'Irlanda, per exemple. Aquesta circumstància feia que els catalans (almenys en part) sentissin por dels sacrificis, sense tenir en compte que el sacrifici de sang o de diner que pretengessin estalviar defensant a Catalunya, també els és exigit per defensar coses completament estranyes a Catalunya, per a limitar estèrilment en les guerres dels altres.

Tota la conferència, dita amb paraula fervida i precisa, fou escoltada amb atenció extraordinària i premiada a l'acabar amb una llarga ovació ben merescuda.

Una conferència i un homenatge

Dimenge passat va donar l'anunciada conferència a l'Escola del Treball, el seu director En Rafel Campalans, el qual va ocupar-se molt competentment dels ferrocarrils urbans.

No pretenem fer una recensió de la conferència, il·lustrada amb un grapat de projeccions. Esmentarem només el bon criteri amb què el senyor Campalans va fixar el veritable sentit de "ferrocarril metropolità", que no comporta—com la gent sencilla creu—la idea de subterrani, sinó simplement la de ferrocarril que té el seu recorregut dintre de la ciutat. Així, doncs, Barcelona ja fa anys que compta amb un metropolità, solament que corre per la superfície així com els que van a establir-se circularan per *sota terra*.

Fixat el concepte de ferrocarrils metropolitans, va donar precises referències dels distints ferrocarrils—elevats, a nivell del sòl i subterranis—que corren per algunes ciutats nordamericanes, franceses, angleses i alemanyes, estudiant-ne breument les particularitats de construcció i fent resortir amb les corresponents projeccions a la vista—l'enllegiment que els elevats causen a les urbs que els soirexen. Finalment, fèu una descripció dels sistemes que s'empren per la construcció de les galeries per on passen els ferrocarrils subterranis, deturant-se en el cas tècnic que presenta la perforació de terrenys molls.

Tot seguit de pronunciades les darreres paraules de la seva interessant conferència, que meresqué els sincers aplaudiments de l'auditori, format en la seva major part per alumnes i professors de l'Escola, va acostar-se-li el senyor Fronjosà, President de l'Institut d'Alumnes i Ex Alumnes de l'Escola del Treball i Anexos, el qual va fer-li ofrena, en breus i sentides frases, d'un pergamí que l'Institut ha dedicat al senyor Campalans per la seva meritíssima tasca en la direcció de l'Escola.

El senyor Fronjosà féu remarcar que mantes vegades hi ha hagut disconformitat entre els alumnes i la Direcció, i que encara actualment hi ha qüestions en les quals no estan d'acord, la qual cosa no obstava perquè ells reconeguessin l'actuació del Director, amarada d'un fervent amor per la cultura de l'obrer i guiada pel suprem interès mediat de l'alumne. Per això era amb tota lealtat i amb tota joia que l'Institut tenia a honor palesar públicament la seva amical admiració i el seu digne agraïment al senyor Campalans, aprofitant l'ocasió que la conferència per ells demanada els oferia per a fer-li tramesa d'un pergamí, artísticament resolt, on aquells sentiments es constatin.

En Rafel Campalans, verament sorprès i emocionat, va donar les gràcies per aquella inesperada distinció, acabant en curtes paraules oferint-se a treballar com sempre amb fe i amb recte criteri pel bé dels alumnes i ex-alumnes de l'Escola, i abraçant a tots en la persona del President de l'Institut.

Els amics i professors que havien assistit a l'acte, varen felicitar el senyor Campalans per aquell merescut homenatge, i tothom sortí doblement complagut de la Conferència i de l'epíleg que va tenir.

PALAU DE LA GENERALITAT

Comissió Provincial

La Comissió Provincial ha despatxat els següents assumptes:

Recurs de queixa formulat per En Joan Abel contra el procedir de l'Ajuntament de Vich, no resolent la petició de l'interessat, de què se li concedeixi un pas a través de l'antic camí veinal de Sant Bartomeu del Grau per Gurb a Vich, avui propietat del dit Ajuntament.

Idem d'alçada interposat per Na Joana Estruch contra una multa de 50 pesseles que li va imposar l'Alcaldia d'aquesta capital, per desobediència a l'ordre relativa a la pràctica de millores higièniques a la casa de la seva propietat situada al carrer de Bolívar, 29.

Idem ídem interposat per Na Pilar Millan Astray contra l'acord de l'Ajuntament d'aquesta ciutat pel qual se li denegà autorització per instal·lar dues cartelleres prop del quiosc de tabacs establert a la Rambla dels Estudis.

La conferència del senyor Campalans

Diumenge darrer va donar a seva anunciada conferència a l'Escola del Treball el seu director, senyor Rafel Campalans el qual va ocupar-se molt competentment de "Ferrocarrils urbans".

Acabada la conferència que fou aplaudida pel nombrós auditori, el president de l'Institut d'Alumnes féu donació, al senyor Campalans, d'un artístic pergamí que els alumnes li dedicaven per a retre homenatge a la seva meritíssima actuació en la direcció de l'Escola.

Tornant la visita al Governador

Dimecres al matí, el senyor Puig i Cadafalch va estar al Govern civil per a tornar al senyor Raventós la visita que aquest li fes.

Conferència

Abir, a la nit, el diputat senyor Rissó i Lloreus donarà una conferència al Centre Nacionalista de Sitges, explicant la tasca de govern de la Mancomunitat.

Nova estació telefònica

Amb motiu d'haver estat inaugurada la central telefònica de la Mancomunitat a Alcanar, l'alcalde d'aquella població ha tramés un telefonema al senyor President, saludant-la i agraint-li la millora obtinguda.

Visites al President

Visitaren abir el senyor President al seu despatx de la Presidència:

El diputat a Corts per Manresa senyor Cudivell, per a interessar-li la construcció del pont de Calldetenes i altres obres importants del seu districte.

Una comissió de l'Ajuntament d'Argentona.

Altra comissió del poble d'Alàs (Seu d'Urgell) i comarca, acompanyada del senyor Sumsas.

El director del Laboratori de Psicologia, Mr. George Dwelshauvers.

El diputat senyor Nogueras i Comet.

Els diputats senyors Isamat i Gírb.

El doctor N'Alfons Trias del Casal Català de París.

El diputat a Corts N'Antoni Mirada.

Universitat de Barcelona

Podem facilitar el següent resenyament per al pagament dels mestres forans:

L'habilitat dels mestres dels partits de Manresa i Berga l'efectua actualment a Manresa, i des del dia 30 a Berga.

El d'Igualada serà avui en aquella ciutat.

L'habilitat del partit de Sabadell té obert el pagament del sou de desembre i el tercer trimestre diürn a Barcelona, fins al dia 30. Efectuarà el mateix pagament l'habilitat del partit de Terrassa.

L'habilitat de Sant Feliu de Llobregat pagarà el sou i la gratificació d'adultes de desembre a la capital de la comarca i a Barcelona al dia 30, de tres a cinc, a l'estatge acostumat. Pagarà també el tercer trimestre de material diürn.

Full de dietari

Noves clarícies sobre l'art de rostir gall dindis

Acabo de rebre una missiva signada amb pseudònim femení. Ens sembla interessant. La copio:

Es de doldre que no tots els galls dindis quedin al seu punt. Tanmateix no és gaire difícil de tenir un atuell proporcionat i de posar la quantitat de greix suficient; quant al foc, poden sol·licitar humilment l'ajuda del forner del barri, qui us torna un gall delicós. Tots aquests detalls no són res de l'altre món; per qualsevol dona catalana són les becceroles de la tradició.

Digueu-ho així als vostres amics, als quals no els hagi sortit bo el gall dindi.

Aquesta missiva, no cal dir-ho, respon a aletejar de la ironia. Comprenc perfectament que la meva anònima corresponsal l'ha escrita somrient amb una punta de malícia. Tant-se-val. N'estic encantat i vull tractar de respondre amb un to que ho demostri.

Tot i que el meu temperament no m'ha portat mai a intervenir d'una manera activa en els afers culinari sconec la possibilitat de pregar el forner del barri que vulgui rostir dins el seu forn la bèstia andalenca. Sí. Tinc una idea bastant exacta d'aquesta possibilitat. Fins sóc assabentat que els forners solen accedir al prec, mitjançant una remuneració que aquest any ha assolit la suma de dues pessetes per pecs.

Precisament, la causa propera de la meva elegia fou un gall dindi mal rostit per un forner negligent. Que els forners, en general, compleixen llur deure i ns tornen un gall deliciosament apetitós? Es possible. Però el fracàs que va esdevenir al gall que especialment m'interessava em va consternar tant i tant que no em vaig saber estar de parlar-ne. Vetlaquí.

Crec que he deixat la qüestió degudament aclarida i puntualitzada. De tota manera, estic disposat a donar privadament a qui me'ls demani tota llei d'informes accesoris...

Privadament: en públic no, perquè una nova insistència sobre aquest tema podria fer creure que estic perillosament endoriat pels problemes gastronòmics.

CARLES SOLDEVILA

Crònica Social

Del conflicte de Calella

Una comissió de l'Ajuntament de Calella ha visitat el governador per a demanar-li que intervingui en el conflicte de les fàbriques de gèneres de punt.

El governador ha promès que cridarà una comissió mixta de patrons i obrers per a cercar una fórmula de solució al lock-out plantejat pels patrons.

La Junta del Sindicat Únic de Serveis Públics

En l'assemblea que celebrà el Sindicat Únic de Serveis públics elegí la següent junta:

President, Rodríguez; pel Comitè Nacional, Medina; pel Regional, Marrassé; pel Local, Jaume Antoni; vocals, Llauna, Noguera, Quintana, Lloveres, Jonn, Sans, Domènech, Gispert, Galiá i Laverny.

Convocatòries

Es convoca a tots els delegats del ram de la fusta a una reunió que tindrà lloc demà, dissabte, a les nou de la nit, al local del carrer de Sant Pau, 55.

— Els obrers pintors del Sindicat Únic del Ram de Construcció celebraran una junta general avui, a les nou del vespre, al carrer de l'Om número 10.

DEL MUNICIPI

Acords de la Comissió de Foment

La Comissió de Foment ha acordat:

Accedir a la instància de la Comissió d'Il·luminació elèctrica de la Plaça Reial, Passatge de Mirles i carrer de Colomb, sol·licitant que l'Ajuntament es faci càrrec de les dotze làmpares enceses durant toda la nit i que actualment corren a càrrec de l'esmentada Comissió.

Aprovar el projecte d'enllaç dels carrers de Vilapiscina i Maladetta.

Exposar al públic el projecte de noves alineacions del Torrent de Campanya, entre el ferrocarril del Nord i el carrer de Sant Andreu.

Foren preses en consideració les següents mocions:

Del senyor Tusell perquè es procedeixi a l'estudi d'un urbanització-jardí per a la infància a la Plaça d'Adrià.

Del senyor Rodas perquè es formuli un projecte d'il·luminació de la Plaça de Berenguer el Gran i altre per a la numeració de dita plaça.

Dels senyors Quirós, Escolà, Matons i Tutus, perquè es procedeixi a repintar l'empedrat del carrer de la Princesa en forma igual a la practicada davant del Café Continental i en un trajecte del carrer de Balmes, per a evitar que relisquin els animals.

Dels senyors Rosés i Vilassa, perquè es construeixin rentadors públics a la barriada de Ca'n Tunis, en terrenys propietat de l'Ajuntament.

Dels senyors Carrasch i Navés, perquè es formuli el pressupost d'urbanització i un projecte d'alineacions per eixamplar-la fins a 20 metres en el trajecte des del carrer de Sant Andreu fins al límit del terme municipal.

Dels senyors Matons, Escolà, Canales, què sigui suprimit el quiosc instal·lat sense permís al carrer de Gendulxer, davant del número 7.

Visites a l'Alcalde

Ah ieva complimentar al senyor alcalde la Comissió Mixta del Treball al Comerç de Barcelona, amb el seu president, En Feliu Gallo per a felicitar-lo amb motiu de les festes de Nadal i agrair-li la cooperació que ve prestant a les tasques encomanades a la mateixa.

També l'han complimentat el director del Banc d'Espanya a Barcelona, En Pau Blasco i Pérez de Castro; l'ex-senador N'Emili Junoy i En Josep Maria Milà i Camps.

L'alcalde i el governador

L'alcalde va rebre, també, la visita del nou governador civil, En Salvador Raventós, el qual anà a complimentar a l'Ajuntament.

Fòu rebut pel senyor marquès d'Alella, pels regidors senyors Maynés, Plaja, Barbey, Blajot, Matons, Vilaseca, Degollada, Escolà, Olivella, Palau, Navés, Santamaria, Canales, Iglesias i Marial, pel secretari de l'Alcaldia, En Claudi Planas; pel secretari particular de l'alcalde, senyor Brandoli, i pel cap de la secció municipal d'Hisenda, En Miquel Vidal i Guardiola.

El senyor alcalde saludà al governador en nom de l'Ajuntament, manifestant la satisfacció que sentia que el càrrec de governador civil el desempenyés un català. Desitjà que les relacions entre el Govern civil i l'Ajuntament siguin sempre amistoses.

El senyor Raventós contestà la salutació i va fer vots per la intimitat de les dues corporacions.

EXPOSICIONS

SALO PARES.—Exposició **B. Gili i Roig**

La majoria de les obres, temes de marina i de paisatge, que figuren en aquesta exposició, ja han ocupat l'atenció de la crítica en altres ocasions. Això ens estalvia de fer una ressenya detallada de les tales actualment reunides al vell saló del carrer de Petritxol, en les quals la proverbial laboriositat, l'entusiasme i la rara discreció d'En Gili i Roig es manifesten d'una manera inequívoca.

Insistirem no obstant fent remarcar les teles "Port de pescadors", "Les velles teulades" i "Paisatge de mar", que pel nostre gust sobresurten d'entre les restants com les notes més fortes i característiques de la producció d'aquest distingit artista.

GALERIES LAIETANES.—**Pintures de Marian Bernad i d'A. Tolosa**

El primer d'aquests pintors té instal·lada a la sala gran d'aquestes galeries una sèrie de paisatges i marins que, malgrat de les preocupacions i de les influències que s'hi endevinen, interessen per la seva sinceritat i per l'entusiasme que revelen en el seu autor que lleialment lluita per trobar uno fórmula personal.

El senyor Tolosa ocupa la sala petita amb una col·lecció de paisatges, en els que la personalitat d'aquest pintor prou conegut del públic barceloní es manifesta amb les seves característiques peculiars.

ELS TEATRES

TIVOLI. — **Beneficí d'En Vendrell**

Demà, dissabte, les funcions que tarda i nit es donaran al Teatre Tivoli, seran en honor i benefici del jove tenor Emili Vendrell, que tants aplaudiments ha conquerit en aquest teatre en la temporada que fineix. El programa que tarda i nit ens ofereix és sens dubte nostra el bon gust que aquest artista té per la música, donc el formen el tercer quadre de l'últim acte de la grandiosa obra del mestre Morera "Don Joan de Serrallonga", on hi ha la romança "Jo vull morir amb ell", i el preciós tercet, acompanyant al beneficiat els colossals artistes senyoreta Josefina Bagatto i el senyor Sagi Barba; tot seguit l'escenificació del sommi de "Manon", pel senyor Vendrell, i, per fi de festa, l'obra del dia, el sainet d'En Poal Aragall i mestre Ribas "Pel teu amor".

Noves religioses

Avui: Santa Tomàs Cantuariense, arquebisbe, i David, rei.

Quarantà hores: Avui a l'església parroquial de Sant Pau. Hores d'exposició: De dos quarts de vuit del matí a dos quarts de sis de la tarda.

La missa d'avui: Sant Tomàs Cantuariense, arquebisbe, color vermell.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona de Malg, a Santa Anna.

Adoració nocturna: Avui, torn del Santíssim Cos de Crist.

Vetllies en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). Torn del Mont Calvari.

— Abir, al matí, a la nostra Catedral va celebrar-se un ofici a la capella on es guarden les relíquies d'uns Santa Innocents, les quals foren posades a l'adoració dels fidels.

— Ha presentat la renúncia del càrrec d'arxiver de la Catedral de Lleida el doctoral d'aquell Capítol doctor Alvarez.

La festa de Cap d'Any

La Llig Espiritual de Nostra Dona de Montserrat, parròquia de Sant Gervasi, celebrarà el vinent d'Anys, a les vuit del matí, una missa de comunió general al temple de Sant Antoni dels Pares Franciscans. En aquesta festa, esdevinguda tradicional en el districte parroquial de Sant Gervasi, predicarà el reverend pare Antoni M. de Barcelona, cantant-se pels nois els himnes i motets propis.

S'hi convida especialment a tots els socis de la Llig Espiritual de Barcelona, pregant llur assistència.

AGENCIA HAVAS
AGENCIA RADIO

TELEGRAMES

LES REPARACIONS

La Conferència de París

Les remeses de fusta alemanya : Manifestacions de Stinnes : Res de moratòries sense garanties : Bonar Law assistirà a la Conferència

París, 28.—Segons l'Agència Havas, el Govern francès es proposa portar a la Conferència de París, que s'ha de celebrar el dia 2 de gener, no sols la qüestió de la negativa d'Alemanya a fer les remeses de fusta prescrites pel tractat de Versalles, sinó també la referent a la no remesa de les matèries nitrogenades previstes en el propi tractat.

L'Agència Havas declara inexacta la notícia segons la qual Poincaré havia dirigit notes al Govern alemany respecte a la no remesa de productes nitrogenats i a proposicions que sobre des reparacions pogués fer el Reich. —Havas.

Londres, 28.—El delegat anglès en la Comissió de Reparacions, senyor Bradbury, ha exposat a Bonar Law i a Lloyd George, als quals acompanyaven alguns tècnics del Tresor, la nova situació creada per la darrera decisió de la Comissió de Reparacions.

El Govern britànic no prepara cap pla de conjunt per a presentar-lo a la Conferència de París, sinó que fa solament alguns estudis preparats, presentant els punts de vista britànics en diverses qüestions.—Havas.

París, 27. — Comentant la qüestió de les reparacions i de les garanties, escriu "Pertinax" a l'"Echo de Paris":

"Es possible que dintre de pocs dies siguin sotmeses contraproposicions britàniques. L'hora crítica ha passat ja eixorcament Les reivindicacions exposades per M. Poincaré en nom de França no han agradat als nostres amics de l'altra banda de la Mànega.

Esperem que Mr. Bonar Law anuncii la seva idea. L'estudiarem amb el miller desig d'arribar a una intel.ligència, peró no podem ja renunciar a l'aplicació d'aquest principi: No res de moratòries sense prendre garanties."—Radio.

Berlí, 27.—Tota l'atenció de l'opinió pública està concentrada en les mesures que ha ultimat el Govern per a formular noves proposicions als aliats respecte de les reparacions.

No es coneix encara exactament el pla del Govern, que s'està redactant en definitiva, peró se sap que el punt més important és el relatiu a la garantia que ha de donar la indústria alemanya per a l'emprèstit.

El senyor Stinnes, que ha tornat d'Hongria, ha pogut prendre part en les darreres reunions i ha manifestat que la manca d'estabilitat de la moneda és la principal causa que destorba l'expansió comercial del país i que la seva estabilització hauria de tenir beneficiosa influència sobre tota l'economia del país, contribuint a reorganitzar la seva indústria i el seu comerç i recobrar l'antic crédit d'Alemanya a l'estranger.

L'opinió pública s'ha impressionat fondament per la nova que la Comissió de Reparacions ha fet constar l'incompliment d'Alemanya pel retard en els lliuraments de fusta.

La "Gaceta de Voss", comentant aquesta decisió dels aliats, diu que la fusta que produeix Alemanya actualment no és prou per a les seves necessitats i que l'agricultura no pot prescindir de cap manera dels productes nitrogenats.—Radio.

Londres, 28.—Bonar Law presentarà al Consell del Gabinet el nou pla de reparacions que ha estat ja aprovat pel ministre de Finances. En cas que aquest pla, el qual comprèn una important reducció de la suma total de les reparacions, sigui aprovat, ser presentat per Bonar Law a la Conferència de París i si s'aprova servirà de base per a les negociacions de la conferència de Brusselles a la qual hi assistiran delegats d'Alemanya.

Si França aprova el susdit pla el Govern britànic sostindrà el punt de vista francès en els casos d'incompliment d'Alemanya, si França no ho aprova, aleshores Anglaterra es desentendrà del poblema i es mantindrà en un complet isolament.—Ràdio.

Londres, 28.—L'Agència Reuter creu saber que el primer ministre britànic, Mr. Bonar Law, assistirà a la conferència internacional que ha de celebrar-se a París per tal de tractar de la qüestió de les reparacions.

El susdit pla implica una reducció del deute alemany, peró amb aplicació de penalitats en el cas de faltar el Reich als seus compromisos.

D'ésser aprovat aquèix pla pel Gabinet britànic, el senyor Bonar Law el presentarà a la conferncia de París el dia 2 de gener vinent.—Havas.

Londres, 28.—Bonar Law pensa sortir cap a París el dilluns el matí.—Radio.

NOTA DE LA COMISSIO DE REPARACIONS

París, 28.—La Comissió de Reparacions acaba de facilitar una nota en la qual reprodueix el text de la decisió que per unanimitat va prendre en la sessió del d'a 26 i que diu:

"La Comissió de reparacions exercint els l'oder sinterpretatius que li han estat atorgats per l'apartat dotze de l'article segon, part vuitena del Tractat de Versalles, decideix que la paraula *falta* que apareix a l'apartat disset de l'esmentat anexe té igual sentit que la de *falta voluntaria* que figura en l'apartat divuit del susdit anexe.—Havas.

ELS REPRESENTANTS D'ITALIA

Roma, 28.—El "Correu d'Itàlia" diu el que segueix:

S'assegura que el senyor Mussolini ha declarat en el Consell de ministres que Itàlia serà representada a la Conferència de París pel marquès della Torretta, ambaixador a Londres, assessorant a aquest el baró d'Avezzana ambaixador a París; el marquès Salvago Raggi i el baró d'Amelio.—Havas.

Dels Estats Units

La qüestió del desarmament : Declaracions del senador Borah

Washington, 28. — El senador Lodge va parlar en el Senat mostrant-se contrari a la moció del senador Borah, cap del irreconciliables, relativa a que el president Harding convoqui una nova Conferència del desarmament. Lodge considera inútil tractar de limitar els armaments vista l'actitud d'altres potències que van armant-se sense parar. Preconitza la construcció d'avions i creuers lleugers.

El senador Borah declara que si els Estats Units no ajudan Europa esclatarà altra vegada un conflicte armat del qual els Estats Units no podran restar-ne al margo.—Havas.

La moció del senador Borah ha produit l'escisió del partit dels irreconciliables.—L. P.

DECLARACIONS DE LSENADOR BORAH

El "New York Herald" publica unes declaracions del senador Borah referents a la proposició presentada al Senat invitant al president Harding a convocar una Conferència Internacional per a estudiar la situació econòmica i buscar la manera d'acordar una reducció general dels armaments de terra i mar, les quals diuen així:

"L'oposició que es manifesta en contra la Conferència que jo he proposat té diversos precedents. Es molt semblant a la que es suscità contra la Conferència de Washington amb motiu del desarmament. eD dos anys ençà la qüestió de les reparacions ha amençat talment les relacions del paisos que combateren units, que l'Europa està a punt de perdre's en el caos económic i que un nou conflicte es fa imminent. Els armaments han pres altra vegada una ufana perillosa.

Actualment, la gran qüestio està en saber com es pogut ajudar l'Europa. Aquest continent ens deu onze milions de dólars.

Hi ha algú que paria de l'abolició dels deutes interaliats; jo, per la meva part, em preocupo especialment de les dificultats que experimenten els aliats per a pagarnos. Peró si es permet que sorgeixi una altra guerra cap home dels que viuen avui veurà efectuar aquests pagaments.

Nosaltres tenim interès en la qüestió de les Reparacions perqué ens interessa cobrar tot el que Europa ens deu. També hi tenim interès perqué ens calen mercats europeus per a col.locar els nostres prorductes agrícols.

A Europa moren milions d'homes per falta dels fruits que es podreixen en els nostres dipósits.

Hem arribat a una tal situació que perdrem tots els aventatges obtinguts per la Conferència del desarmament si no es troba una solució al problema de les Reparacions.

Hi estem immediatament i vitalment interessats. Jo no tinc pas una gran afició a les Conferències, peró hi ha moments en els quals són útils, i em sembla que ens trobem en un daquests moments.—L. P.

HARDING S'OPOSA A UNA NOVA CONFERENCIA DE DESARMAMENT

Washington, 28.—El president Harding ha escrit una carta al senador Lorge, manifestant-li que s'oposa a la proposició del senador Borah, la qual es decanta a la convocatória d'una nova Conferència internacional.

L'esmentada Conferència—manifesta el president nordamericà—és completament indesitjable, puix no pot proporcionar a Europa ni als Estats Units cap aventatge.—Radio.

De França

El centenari de Pasteur : La cerimònia commemorativa

París, 27. — La solemne cerimònia de la commemoració del centenari del doctor Pasteur, que presidí M. Millerand, s'ha efectuat a la sala d'actes de l'Institut Pasteur, concorrent-hi altes personalitats científiques de arreu del món i delegacions oficials d'estudiants de Bèlgica, Itàlia, Suissa, Polònia, Romania, Sèrbia, Croàcia, Eslovena, Suècia, Noruega i Holanda.

La missa de Requiem fou celebrada en memória de l'ilustre savi, pel cardenal Dubois, assistit por monsenyor Baudrillart.

El president de la República, senyor Millerand, i la distingida concurrència que assistí a l'acte, passaren, en acabar la cerimònia religiosa, a la cripta de l'Institut Pasteur, per a saludar la tomba de l'ilustre bacteriólog.

Després d'aquest acte se celebrà una brillant recepció a l'Ajuntament en honor de les delegacions d'estudiants.—Havas.

L'ATUR FORÇOS A ANGLATERRA

Londres, 28.—El Consell del Congrés de les Trade Unions demana que dintre de quinze dies se celebri una reunió en la qual prengui part el primer ministre senyor Bonar Law per a cercar els mitjans més eficaços encaminats a remeiar l'atur forçós.

Demés, demana que sigui convocat anticipadament el Parlament.

Els directors dels sense treball preparen per al dia 7 de gener vinnet, unes manifestacions que se celebraran a Londres i provincies, l'objecte de les quals serà obligar el Parlamento a reunir-se abans de la data que tenia fixada.—Havas.

oLndres, 28.—Set cents escocesos sense feina, que venien cam' d'aquesta capital, han produit greus desordres a Luton.—Havas.

EL SERVEI MILITAR A ITALIA

Roma, 28—S'anuncia oficiosament que el senyor Mussolini i el general Diaz estan d'acord per a fixar en 18 mesos la duració del servei militar.—Havas.

LES CAPITULACIONS

La Conferència de Lausana

Els turcs es mostren intransigents : S'accentua la impressió pessimista : La flota anglesa del Mediterrani ha marxat cap a Constantinoble

Lausana, 28.—Aquest matí s'ha reunit la Comissió que entèn en les capitulacions, assistint a l'acte tots els plenipotenciaris aliats i turcs.

El president de la Comissió es lamentà de la intransigència que sobre aquest assumpte han mostrat els turcs.

Ismet Paixà contestà que demanaria al seu Govern noves instruccions sobre l'esmentada qüestió.—Havas.

Lausana, 28.—En declarar oberta la sessió, el marquès Garroni, en nom de les potències aliades manifesta que les potències de l'Entesa s'han esforçat sempre en secundar a Turquia en els seus desigs de veure acabar el règim actual dels estrangers residents a Turquia i en fer desapareixer completament tots els inconvenients que presenta el règim actual en ço que es referiex als drets dels estrangers i a l'administració de la justícia.

Ha d'entendre's per això que les noves disposicions que s'implanten han d'ésser de naturalesa tal que assegurin els estrangers que tenen interesso importants i drets adquirits a Turquia i els estrangers que en ella s'estableixin en el futur, el lliure exercici de la seva activitat i les garanties indispensables en ço que es refereix a l'administració de la justícia.

Després del marquès Garroni, fa ús de la paraula el delegat de la Gran Bretanya, Sir Horaci Rumbela, el qual dona lectura en el que es posa de relleu que sobre la majoria dels punts peró especialment en el règim judicial, la sotscomissió ha parlat en la impossibilitat d'aconseguir la conformitat dels delegats turcs.

El delegat otomà Ismet Paixà anuncia aleshores un discurs de contestació a l'informe anterior declarant netament que el projecte presentat pels aliats, en ço que es refierix al règim judicial i introduir a Turquia, és molt pitjór que el de les capitulacions ja existents. Ismet Paixà afegeix després que en ço que es refereix a les garanties a l'estranger, no és necessari tractar, tota vegada que les garanties que Turquia concedix a tots els habitants són ja suficients.

El delegat francès senyor Barrere contesta a Ismet Paixà, dient-li que aprova per complet les declaracions fetes pel delegat italià senyor marquès de Garroni i que està molt sorprés de les paraules d'Ismet Paixà en afirmar aquest que el projecte dels aliats, respecte a les capitulacions sigui molt pitjor que el règim ja existent. Prega a Ismet Paixà que doni explicacions sobre d'aquest punt.

Lord Curzon manifesta que els delegats turcs estan demostrant clarament que no desitgen arribar a un acord, tota vegada que els aliats no podran mai acceptar la tesi turca.

Ismet Paixà replica que meditarà sobre les observacions presentades i que demanarà per a contestar a elles la convacatória d'una nova reunió plenària el més aviat possible.

El president, marquès de Garroni, diu que pren nota d'aquesta declaració d'Ismet Paixà i expressa l'esperança que els delegats turcs no persistiran en llur actitud intransigent.—Radio.

IMPRESSIO PESSIMISTA

Lausana, 28. — Després de la sessió plenària de la Comissió de les capitulacions, la impressió que regna en els cercles de la Conferència és molt pessimista. La intransigència dels turcs sembla accentuar-se encara més i es creu difícil la possibilitat d'un acord.—Radio.

Malta, 28. — Han sortit amb ruta a Constantinoble un cuirassat, cinc torpediners i un creuer lleuger anglesos. — Havas.

Londres, 28. — En vista de les notícies poc satisfactóries rebudes avui de Lausana, el Govern britànic ha donat ordre a la flota del Mediterrani que actualment es troba a Malta perquè surti immediatament amb destí al Próxim Orient.—Radio.

EL REPRESENTANT RUS LESIONAT

Constantinoble, 27.—El representant dels Soviets a Angora, senyor Aralof, que com és sabut ha exercit constantment pressió prop d'aquest Govern per a privar que s'arribi a un acord a Lausana relliscà quant sortia del seu domicili i va caure en mig del carrer. Va éser recollit amb greus ferides al cap i diverses costelles fracturades. — Radio.

RECONEIXEMENT DEL SOLDA ABDUL METJID

Akalis, 28.—Els kemalistes que actualment es troben empresonats, han expressat llur confiança en Kemal Paixà, peró demenant a Angora que mantingui intactes la potència i el prestigi del califa. Adoptaren una resolució, reconeixent el Soldà Abdul Metjid com a califa i conferint a Kemal el títol de "Sobirà del Califat". — Havas.

DELEGATS DEL MINISTERI DEL COMERÇ DELS ESTATS UNITS A BARCELONA

París, 28. — La "Journée Industrielle" diu que diversos delegats del ministeri del Comerç dels Estats Units es troben a Barcelona celebrant conferències amb els principals comerciants i industrials de teixits i llanes per tal de discutir les bases de les negociacions eventuals per a establir un Tractat de comerç.—Radio.

DIMISSIO DEL MINISTRE DE LA GUERRA GREC

Atènes, 28.—El senyor Pangalos ha presentat la dimissió de ministre de la Guerra, marxant a Tràcia per a fer-se càrec del comanament de l'exèrcit.—Radio.

CATALUNYA

TARRAGONA

Suspesos els partits de campionat provincial de futbol fins al 14 de gener, el nostre Club Gimnàstic tingué el bon encert de contractar per als dies 24 i 26 del corrent el formidable equip del Wacker, de Leipzig (Alemanya), el qual ens va mostrar una tècnica de joc incomparable.

En el partit jugat el 24, en el qual els nostres equipiers foren reforçats amb En Solà, defensa, i Helbig, mig-centre, tots dos de la U. S. de Sans, els alemanys assolliren un bonic triomf per 5 gols a 1.

En el d'ahir, tarda, l'equip alemany, integral com el primer dia per En Benno, Ebert, Stiebeits, Winter, Findeisen, Bennoder, Eierhardt, Kohler, Krabbes, Pietzsch i Grobner, aconseguí empatar a 2 gols, essent el segon efecte d'un penalty un xic discutible, contra l'equip del Gimnàstic, integrat per En Zamora, Canals, Peris, Pauls, Helbig, Bas, Ferrer, Gibert, Montemayor, Nadal i Casas.

Deixant apart la justa fama conquerida pels jugadors barcelonins que integraren el nostre equip, cal remarcar entre els nostres l'actuació d'En Paulo, Bas i Casas, que estigueren a una altura considerable, especialment aquest darrer. Els altres també s'excediren, demostrant el que poden fer quan posen tota la seva voluntat.

Dels alemanys, el porter molt atrevit en les seves sortides, el mig-centre, que és perillós, i l'extrem dret, que ha après de córrer més que les llebres i que per aquesta raó posa moltes vegades en perill la porta contrària.

L'equip alemany, en conjunt, és admirable per la seva combinació de joc, si bé abusen un poc del off-side.

Com que els dies 31 del més que som i primer de gener jugaran dos partits amb la Unió Esportiva de Sans, els barcelonins ja tindran ocasió de formar concepte de la vàlua dels equipiers del Wacker.

— El passat diumenge es reuniren al Centre Industrial els periodistes tarragonins, amb objecte de constituir l'Associació de la Premsa, regnant una perfecta harmonia entre els concurrents.

— Aquesta matinada ha mort la virtuosa senyora Na Mercè Carbó Batlle, esposa del metge municipal senyor Canals i mare del defender del R. C. D. Espanyol, del mateix cognom.

— Ha estat nomenat administrador de Duanes de la nostra ciutat En Gabriel Cañada Martínez.

SANT SADURNI DE NOIA

El professor d'ensenyament i director de les escoles públiques de la nostra vila i el nostre Ajuntament, han assolit després de gestions sumament laboriòses, la creació d'una Escola graduada, en lloc de la que ha vingut regentant fins ara el senyor Gras.

Això significa que d'aquí endavant les escoles públiques de nois estaran dotades de tres professors, en lloc d'un i que es donaran les classes de cada professor amb menor nombre de ninyons.

Les despeses aniran a càrrec de l'Estat.

La direcció ha estat confiada a En Josep Gras, els dots del qual són per tothom reconeguts.

— Es un fet la compra d'uns terrenys del senyor Josep Mestres, al costat de la torre del Aigua del Raval, on s'edificarà el nou hospital amb el producte de la deixa del plorat senyor Ferrer.

— Els periodics que arriben de Perpinyà aquests dies, donen compte i ressenyen extensament els èxits que ha obtingut en el Centre Espanyol de la catalana Ciutat francesa, la nostra orquestra "Els Escolans", de la qual en diuen que es una de les més reputades masses musicals de Catalunya, fundada fa més de cent anys.

— Ha entrat en la nostra vila el delirí de compra-venda de cases. No hi ha dia que no se senti parlar de transaccions que es fan, cotitzant-se a preus elevadissims.

Son moltes les famílies de fora de la vila que, amb aquest motiu, es trasladen a la població, agreujant amb això el problema de la manca d'habitacions, malgrat no reposar un sol moment en la construcció de cases noves.

— El grup d'aficionats de l'Ateneu d'aquesta vila, ha posat en escena, amb motiu de les passades festes, *Dolorets* i una pessa catalana. Es de doldre que aquests abnegats i bons teatralistes no trobin dintre el teatre nacional de Catalunya obres de prou mèrit per a ésser portades a les taules, tenint que recórrer al gènere exòtic.

— El nostre amic En Conrad Cardús, acaba de guanyar en brillants i renyides oposicions, la plaça de clarinet primer a la Banda Municipal de Barcelona.

— Es nota certa reacció al mercat del vi, puix són moltes les cases comercials ue han rebut demandes de cases estrangeres.

A Tarragona, sobre tot, aquesta demanda ha repercutit ja en el mercat que com el de Reus aquests darrers dies ha adquirit nova i sólida activitat.

— Continuen amb èxit creixent les sessions i lliçons de sardanes que es donen al Centre Agrícola, essent molts els que van a escoltar-les i moltíssims els aficionats que van engroixint les cadenes.

MAHO

Honorant En Costa i Llobera

L'Ateneu Científic Literari i Artístic celebrà ahir una vetllada en honor del gran poeta Miquel Costa i Llobera.

Ocupà la tribuna el periodista mallorquí En Pere Ripoll, redactor de "La Almudaina". El seu treball titulat "Consideraciones críticas e impresiones sobre la obra de Costa y Llobera", amb tot i estar ben documentat, revelà ésser fet molt depressa. Dóna algunes dades biogràfiques, tranceriu judicis dels principals comentadors d'En Costa i, al parlar de la intima unió de l'àuma del poeta amb sa terra nadiva, fa una bella evocació de l'Illa Daurada. Llegeix i comenta especialment "El pi de Formentor".

Es llegiren també altres poesies: "A Horaci", "A un claper de gegants", "El Gorch Blau" i "L'Harpa", i per no ferir susceptibilitats, "Ante el Moisés de Miguel Angel" i "Canción de la montaña".

Es parla de fer prest un homenatge a En Miquel dels Sants Oliver.—J. H. M.

PALMA DE MALLORCA

El nou governador civil, N'Alexandre Sanmartín, ha donat ordres prohibint el joc.

— Es projecta la reforma del passeig de la Rambla, enderrocant el convent de Santa Magdalena, que ocupa la meitat del passeig, a canvi de lliurar solars a l'Eixample per edificar un nou convent. Els solars resultants d'aquell lloc es destinarien a formosos edificis per a societats i comerços.

— S'ha renovat la Junta de l'Associació Regional d'Arquitectes balears, designant-se president a En Gaspar Bennasar, vicepresident a En Josep Alomar, i secretari a En Jaume Alenar. Requerits pels companys del continent, acordaren la solidarització d'interessos professionals i combatre enérgicament l'intrusisme actual.

— Es comença a parlar de la futura llista electoral de diputats a Corts. Els liberals presentaran candidatura de majories per a tres llocs contra la coalició mauro-conservadora-weyleristа, que s'assegura anirà també per majories. Mallorca elegeix cinc diputats.

Els Pomells de Joventut

La diada de la Llengua Catalana i els Pomells de Joventut

Responent a diverses consultes, el Di-Catalunya es complau a manifestar que veurà amb molt gust l'assistència i cooperació dels Pomells de Joventut a totes les manifestacions que es facin arreu de Catalunya, amb motiu de la próxima Diada de la Llengua Catalana.

• • •

El Pomell de Joventut "Defensors de la Terra" té organitzada per al diumenge, dia 31, a les 5'26 del matí, una excursió a Gavà, Nostra Dona de Bruguès i Castell d'Aramprunyà, retornant el mateix matí pel Baixador del Passeig de Gràcia, lloc de sortida.

• • •

Concernent al Primer Concurs "Pro Arxiu dels Pomells", sols seran admesos a Concurs els actuats de namay mínim 9 per 12, ja que més petits no tindrien cap valor per a l'Arxiu.

El repartiment de premis serà el dia 28 de febrer, al Teatre del Centre Moral i Instructiu de Gràcia.

Demés dels premis anunciats, s'han rebut els seguents:

De la Mancomunitat de Catalunya. Tema lliure. De la casa Cuyàs, S. en C. Idem.

• • •

A la formosa capella semipública de la Biblioteca de Sant Andreu, s'hi celebrà la solemne Missa del gall, organitzada pels Pomells de Joventut d'aquella barriada. El magnific local es veié atapeit d'una extraordinària concurrència, ja molt abans de les dotze de la nit, abundant-hi extraordinàriament les pomellistes, cofant la caputxeta. Fou celebrant el conseller d'aquelles entitats jovenivoles, mossèn Mapés i Corbera, fundador i propietari d'aquell fogal de cultura.

Es cantà la Missa de la "Mare de Déu de Núria" pels mateixos pomellistes, acompanyada pel mestre de l'entitat, senyor Estapé. Es repartiren recordatoris de la memorable festa religiosa.

La Comunió fou nodridissima, predicant una escalent plàtica el reverend Conseller. En l'Adoració a Jesús assistí tota l'enorme gentada que omplia el gran edifici, el qual era il.luminat com a les festes solemnis que acostuma celebrar la catalanesca entitat de Sant Andreu.

CONFERENCIES

PREMSA ASSOCIADA : CORRESPONSALS :

D'ESPANYA

La qüestió del Marroc

Declaracions del nou Alt Comissari

El senyor Villanueva ha fet unes declaracions en les quals diu que en la conferència que ahir tingué amb el general Burguete li feu nombroses preguntes per a informar-se dels assumptes del Marroc.

Sortirà el dia 3 de gener cap a Tetuan, i a Algeciras tornarà a conferenciar amb el general Burguete.

Abans d'exposar opinions sobre el Marroc, diu que necessita estudiar sobre el terreny per a adoptar les resolucions que més convinguin. Si jo fes — diu — una manifestació categórica, encara que fos amb absoluta sinceritat, podria ocórrer que el problema del Marroc, tal com jo el conec i donant-li una determinada orientació, degut a ço que ha passat sofrís un canvi complet, la qual cosa donaria marge a comentaris i censures que jo, als meus anys, haig d'evitar.

Contestant a preguntes que li fa el periodista sobre l'interès qui ha a França per a conèixer el canvi que sofrirà el règim al Marroc amb el seu nomenament, diu el senyor Villanueva:

—Opino que en aquest sentit la nació veina té sobrats motius per a conèixer, si no taxativament, la política a desentrotllar, almenys els homes que la dirigeixen i l'encarregament de portar-la a terme.

Arran del canvi, estant jo despatxant amb S. M., em digué que els ambaixadors de França, Anglaterra i Itàlia havien manifestat, de les paraules dels quals tenia coneixement el sobirà, que jo, malgrat estar tillat de no tenir totes les meves simpaties pels Estats de l'Entesa, el concepte que aquestes nacions tenien de mi era en extrem satisfactori, per l'alesa de mires i justícia amb què em vaig desenrotllar durant la meva estada al front del referit departament.

Afirmant, els nostres veins els francesos deuen haver vist que l'actual cap del Govern, marquès d'Alhucemas, és la persona que signà el convenis de 1912, quant als interessos adins que amb aquesta acció es relacionen i que a més a més ocupa una cartera en aquest Govern una persona ben coneguda a França políticamentat i que és el conde de Romanones.

Termina dient:

—Al davant de l'Alta Comissaria actuaré amb gran espèrit de justícia i sense oblidar que a la zona del protectorat espanyol hi ha interessos alins a una nació de la qual no ens separa sinó el Pirineu.

UNA OPINIÓ D'EN COIDECHEA

L'ex-ministre senyor Coidechea ha fet que li sembla bé el czire que prenen aquelles coses al Marroc, puix espera molt de les dots del senyor Villanueva i creu que un Alt Comissari civil és l'idònea com possible al Marroc.

Per a mi—diu—hi ha dos problemes provis, de la solució dels quals depèn l'èxit o el fracàs del nou règim.

Tindrà el Govern decisió suficient per a vèncer les dificultats que oposi al sistema la cega, i desbordada resistència dels interessos i de les subsceptibilitats, que de tot hi ha, creats a l'empar del règim d'ocupació tàctica practicada des de 1913?

Mostrarà a la vegada el país davant l'element indígena, la seva voluntat resolta de romandre al Marroc?

En la resposta a aquests dos interrogants, està tot el problema. Del primer en dubto molt.

Una de les coses que de manera més completa i sorollosa fracassaren en juliol de 1921, fou la policia indígena. Avui, la policia indígena, com mai poderosa, ha estat, amb la seva resistència, la causa del momentani fracàs de l'acció desenrotllada pel ministre Benuna al Rif, per a la implantació del protectorat.

Qui dubta que el reial decret de 19 de setembre últim estava ben orientat? El que passa és que ni un tros del decret s'ha convertit en realitat.

En canvi, el fet a la zona occidental constitueix un veritable cas de responsabilitat per als que recolliren un país totalment pacificat, amb un Raisuni reduit a la impotència i convicte de la necessitat d'expatriar-se i marxar a Orient, i li remeten ara un territori, la pau aleatória del qual està pendent de la voluntat d'un home ensuperbit pels nostres errors i les nostres humiliacions.

No, no. Pensem en fer una política nacional de continuitat: no en aconseguir, per a cada qual la satisfacció efímera d'èxits momentanis i ostentosos.

Tots els sistemes, acció política, acció militar, tots fracassaran mentre tot el país no ajudi amb una actitud d'asentiment, de confiança, de constant assistència.

El Marroc és problema de voluntat.

Anar tantejant els diversos sistemes, com qui assaja el menys dolent, el menys costós i el que millor condueix a la tranquil.litat i millor rescati de l'ànim de la preocupació, és perdre el temps.

Si darrera del protectorat civil hi ha una voluntat resolta, llairà l'èxit; si darrera del protectorat venen els musulmans una voluntat feble i vacil.lant, el règim fracassarà. Aquest és el dilema. El país dirà.

Tots tenim l'obligació d'ajudar el Govern perquè la seva acció ens porti aquesta vegada al triomf.

Per la meva part, mai he vist al Marroc un tema polític i si sols un superm interès per al present i per a l'esdevenidor d'Espanya.

EL VOLUNTARIAT A L'ÀFRICA

Es tracta d'establir ràpidament el voluntariat a l'Àfrica i per això organitzar la recluta amb l'objecte de procedir a la repatriació.

Sembla que al Govern hi ha un doble criteri; el de què s'organitzi la recluta per una entitat com ja es disposà en 1912, i el de deixar lliure la recluta a entitats que ofereixen determinades garanties.

Aquestes dues formes de reclutament tenen partidaris i impugnadors, però mentre s'arriba a un acord, que és d'esperar que sigui el suficientment meditat perquè puguin quedar perfectament servits els interessos nacionals, no serà possible realitzar la intensa repatriació que s'intenta d'acord amb la nova orientació que s'imprimirà a la política del Marroc.

CONFERENCIA AMB UN AMBAIXADOR

L'ambaixador de França ha celebrat al migdia una extensa conferència amb el ministre d'Estat, sobre els assumptes del Marroc.

COMUNICAT D'ANIT

L'Alt Comissari ha arribat a Ceuta i demà serà a Tetuan.

A Melilla, forces de policia de Cup tingueren tiroteig amb una partida de "malfactors", que atacà la posició del poblat d'Aobada. L'enemic fugí, enduent-se cinc ases i dues mules. Les forces sense novetat.

Ha estat mort un soldat al passar de la posició de Tizzi-Azza a la de Benítez.

Ha volcat un camió militar aprop de Xauen, quedant ferits un tinent, dos sergents i cinc soldats de Bashastro.

A Larraix, sense novetat.

NOTICIES DE LARRAIX

LARRAIX. — Seguint ordres dictades per En Burguete, s'exerceix per la Comandància general estreta censura sobre notícies referents a les zonse.

— Per ordre del general interventor, cabilenys de Beni-Sidel aniran a Tafarut, per acatar com a jalifa a Mulei-Ali, nomenat per En Burguete amb motiu del canvi de política a favor del Raisuni i la seva gent.

— En entrar al riu Lucus un fatutxo pesquer, ha naufragat, desapareixent els cinc tripulants del mateix. Els restos han quedat a les roques.

— El temporal a la badia no permet les operacions de càrrega i descàrrega. Entre els vaixells deturats hi ha el "Isla de Menorca", amb material i passatge militar.

EL COMANDANT GENERAL DE MELILLA

Per al càrrec de nou comandant general de Melilla es parla de diferents generals, entre ells d'En Martínez Anido, Suárez Inclán i Pérez Souza.

Aquest anomenament dependrà de si els comandants generals d'Àfrica han de conservar la matèixa categoria, però en el cas que aquesta categoria fos limitada, no podria ser-hi destinat un general de divisió, sinó un de brigada.

De bell encuni, en seguir la comandància amb l'actual categoria, el que reuneix més probabilitats per al seu anomenament és el general Suárez Inclán.

L'OBJECTE D'UNA ENTREVISTA

Es diu que la conferència celebrada aquest matí al ministeri d'Estat per l'Alba i l'ambaixador francès, tenia relació amb un article de "Le Temps", arribat avui a Madrid, en el qual es fica, en forma exagerada, el relat de les últimes agressions a la posició de Tizzi-Azza com si s'haguessin llançat veritables batalles.

NOTICIES DE MELILLA

MELILLA. — Han ingressat a l'hospital tres soldats ferits en accidents.

— Avui marxa a Tetuan, en el contratorpeder "Cadarso" el secretari López Ferrer.

— Marxa a Ceuta i Tetuan En Francisco Casals, que ha repartit donatius als soldats catalans de la zona, com ho farà on va.

— Regna tranquil.litat a Timayats, Isumar i Tizz-Azza, efectuant-se els convois sense novetat.

— Els gums feren una razzia contra els rebelds, que celebraven joco.

TOPADA ENTRE VAIXELLS DE GUERRA

MELILLA.—Ahir, al cerca refugi a cala Tramontana el canoner "Laya" i el guarda costes "Larache", aquest abordà al primer, obrint-li una via d'aigua.

L'avaria quedà reparada desseguida amb els elements que s'enviaren des de terra.

Dues Reials Ordres

Contra l'abús de les quinzenes

Demà publicarà la "Gaceta" una Reial ordre de Governació, la qual, en la seva part dispositiva diu així:

Article primer.—Les autoritats governatives del Regne i les que per la seva delegació exerceixen funcions d'aquesta mena amb caràcter permanent i límit jurisdiccional fix, aplicaran l'article 22 de la llei provincial de 22 d'agost de 1882, atenent-se al seu estricte contingut.

Article segon.—No es compendran en el dit article, els actes contraris a la moral o a la decència i les faltes d'obediència o de respecte a les dites autoritats quan s'hagin real i efectivament perpetrat sense que en cap cas càpiga deduir-ho de la seva anterior conducta o antecedents.

Article tercer.—Els menors de quinze anys no seran, en cap cas, objecte de multes ni d'arrestos substitutius corresponents. Seran remesos als tribunals especials per a nois que existeixen a la localitat en compliment de l'article segon de la llei d'agost de 1918, i tercer del Reial decret de 25 de novembre del mateix any. Si no s'haguessin establert ene aquests dits tribunals a la localitat on l'autoritat exerceix les seves funcions, però existeixin establiments on puguin ésser acollits, se'ls trameterà a ells de seguida. Cas de no haver-hi establiments de correcció, seran remesos, els menors de quinze anys, a les famílies llurs amb encàrrec de vigilar-los i educar-los. La reincidència s'estimarà com a falta de la persona que s'encarregui de la seva vigilància i educació i es procedirà en la forma que assenyala el paràgraf tercer de l'article vuitè del Codi Penal.

Article quart.—Els majors de quinze anys, menors de divuit, si l'habitualitat de delinqüència no està comprovada de manera indubtable, podran ésser objecte de multa fins 330 pesetes i d'arrest substitutori fins deu dies.

Article cinquè.—Als majors de quinze anys, menors de divuit, delinqüents espanyols, i els menors de divuit anys en qualsevol cas, podran imposar-se'ls multes i arrestos substitutoris, en tota l'extensió de l'article 22 de la llei provincial vigent.

Article sisè.—En cap cas i baix cap pretext, el que estigui complint o acabi de complir arrest governatiu, podrà ésser posat a disposició d'una altra autoritat del mateix caràcter o ésser objecte d'un nou correcció, a no haver incorregut per segona vegada en actes contra la moral o la decència pública, o en manca d'obediència o respecte, concret i definit i degudament comprovat davant l'autoritat superior de la provincia.

Imposada una segona quinzena abans d'haver transcorreguts dos mesos de complerta l'anterior, vindrà obligada l'autoritat que la imposés en posar-ho en coneixement del ministeri de la Governació.

Article setè.—Les providències de les autoritats governatives que porten aparellada l'ordre d'ingrés a la presó, es consignaran sempre per escrit i mitjançant una exposició sintètica dels fets que les motiven.

— La Reial ordre facilitada al ministeri de Gràcia i Justícia regulant el règim de les quinzenes, diu així en la seva part dispositiva:

Article primer.—Perquè els caps de les presons i penitenciaries del Regne puguin admetre en llurs estaments els arrestats governativament, serà necessari que l'ordre d'arrest s'hagi formulat per escrit i signat per l'autoritat de qui procedeixi i no per cap agent, delegat o comissionat seu; que en ella es concreti l'acte contra la decència o la moral o el fet en què consisteixi la falta d'obediència o de respecte que l'hagi motivat i, demés, que contingui la indicació de les dades acreditatives de l'acte o de la falta.

Article segon.—Els mateixos caps de les presons i penitenciaries tindran cura que es registrin als llibres de l'establiment les indicacions necessàries per a identificar els arrestats per mesures governatives.

Article tercer.—En cap cas seran admesos per a la seva reclusió a les presons, els menors de quinze anys, els quals hauran d'ingressar als establiments creats per compliment de la llei de tribunals per a nois, o en altres establiments anàlegs si a la localitat no existeixen els al.ludits correccionals.

Article quart.—Queda encarregat Sa Excel.lència de prendre els acords i dictar les disposicions que jutgi necessàries per al puntual compliment de les que precedeixen.

Déu guardi a V. E. molts anys, etc.

HI HA PAU ENTRE ELS MILITARS

En una conferència que han celebrat el marquès d'Estella i el comte de Romanones, el primer ha manifestat que mancats de fonament els rumors circulats sobre suposats disgustos de la guarnició de Barcelona, fins al punt de que no sols la tranquil.litat és completa, sinó que les disoltes Juntes de Defensa han crement la documentació, després de retornar els interessants al ministeri de la Guerra.

LA TASCA MINISTERIAL

El marquès d'Alhucemas ha refet, a la Presidència, nombroses visites de senadors i diputats.

Ha manifestat solament que demà se celebrar al Palau l'anunciat Consell de ministres.

El senyor Alcalá Zamora, per a sortir al as dels qui intenten explotar el tema de les reformes militars, ha dit el següent:

Els plans no són coneguts per ningú.

Abans que tot, vull que hi hagi un Estat Major Central fort i vigorós, perquè conegui les reformes i les estudii i ara dic, que el meu propòsit es fonamenta en aquests dos punts: millorament de l'Exèrcit, resistència a tot el que entorpeixi l'obra però negativa absoluta a lesionar qualsevol interès legítim.

— El ministre de Gràcia i Justícia ha celebrat conferències amb el fiscal de S. M. i amb el president de l'Audiència de Madrid perquè l'informi de l'estat de les causes que estan pendents d'assenyalament de vista i dels motius que ocasionen la lentitud en el procediment.

Entre altres sumaria es troba en aquest cas l'instruit amb motiu de l'atemptat contra el senyor Dato.

Fins ara són 22 els encartats en aquesta causa.

La vista trigarà a celebrar-se perquè la causa haurà de passar a examen dels advocats defensors, i aquest és tràmit en què s'inverteix bastant de temps.

DOS PARTITS DE FUTBOL
VICTORIA DELS HONGARESOS I HOLANDESOS

En el camp del Madrid F. C. s'ha celebrat a la tarda, amb gran concurrència, el partit de futbol entre l'equip campió d'Hongria M. T. K., de Budapest, i el Madrid F. C.

L'equip estranger està integrat per notables jugadors, especialment el guardameta, que es formidable, com no se n'ha vist altre a Madrid.

Han vençut els hongaresos er 4 punts contra 3 dels madrilenys.

També s'ha celebrat altre partit entre l'equip de Breda campió d'Holanda i el Racing, de Madrid, vencent els holandesos per 3 gols contra 1 fet pels de Madrid.

REUNIÓ D'INSPECTORS

Aquest matí s'ha reunit l'Assemblea d'inspectors d'Ensenyament primari.

El senyor Linares Becerra, president de l'Associació, exposa el disgust que regna en el Cos per la minva d'atribucions.

El senyor Nougués censura el Reial decret de Seccions administratives.

S'acorda visitar el ministre d'Instrucció pública per a demanar-li la derogació del referit Reial decret i mostrat-se disposats a no transigir amb cap disposició que valneri la dignitat del Cos.

Darrera hora DE BARCELONA

UN HOME ES LLEVA LA VIDA, FERINT DUES VEINES

Ahir morí, després d'ésser traslladat al dispensari del districte octau, a dos quarts de deu, un home anomenat Francesc Ferrer i Balol, el qual, amb l'intent de llevar-se la vida, es llençà per l'ull de la claraboia de casa seva, carrer de Cuello, 208, segon pis, ferint, en trencar els cristalls, a Josepa Grau, de 40 anys, veina del principal, i a Rosa Vallserdà i Arias, de 13.

INTERT DE RAPTORI EN UNA ARGENTERIA L'AMO I UNA DONA FERITS

Han estat assistits al dispensari del districte desè La Paz Nazarenko, argenter del carrer de Montanyes, 39, el qual presenta una ferida d'arma de foc en l'espatlla dreta, de pronòstic reservat, i Na Joana Ventura Buel, de 50 anys, ferida de bala a la cuixa dreta, amb pronòstic reservat. El fill argenter fou sorpres per quatre desconeguts, que intentaren robar-li, i en no poder realitzar-ho dispararen sobre ell i en la lluita feriren també a Na Joana Ventura, que passava pel carrer.

Els Esports

FUTBOL
DELS VINENTS PARTITS INTERNACIONALS
EL "N. A. C.", DE BREDA

Com és sabut, el C. D. Europa, no parant en els seus esforços, prepara, per als dies 31 del corrent i primer de gener, dues superbes partits amb l'equip holandès N. A. C., campió d'Holanda, que visitarà, per primera vegada les nostres terres, i que en vista dels designs de l'afició futbolística que reclamava la vinguda d'equips holandeses, l'Europa no ha mind sacrificis per comprometre-la, el qual afecte podrà admirar la potencialitat de l'ex-campió, que en l'actualitat figura al davant de la classificació holandesa, i probable campió d'aquest any, el qual ens demostrarà el seu joc vibrant, essent els reis del "dribling" i fent de la pilota el que volen, passant-se-la d'un jugador a l'altre des de mig camp fins a la porta contrària.

Figuren en aquest equip sis jugadors internacionals, entre ells es destaca el porter Van Der Poel, la revelació d'aquesta temporada, com també l'extrem esquerra Prill, i Timmer, el mig centre, representants de l'equip nacional en l'Olimpiada d'Anvers, i l'interior esquerra, Verlleck.

L'Europa, a fi que tots els aficionats puguin admirar l'excel.lent joc d'aquest equip holandès, i tenint en compte els altres actes futbolístics que se celebren el mateix dia, ha disposat que aquests partits es juguin a les onze del matí. No dubtem que l'afició esportiva sabrà correspondre degudament als esforços de la infatigable Europa.

La presentació de l'"Amateurs de Viena

Amb motiu dels partits que ha jugat a Sant Mamès el famós onze vienès, l'Athlétic de Bilbao ha cursat al Barcelona un telegrama dient:

"Es tracta d'un excel.lent equip que no desmereix en res del Sparta ni del Bohlklubben."

En comparar els resultats obtinguts devorables pels austríacs per 6 a 1 i 5 a 4, amb un equip de la vàlua dels bascos, és de suposar que assistirem a uns grans partits de futbol.

Serà el millor combat al 1922 i la més brillant salutació a l'any esportiu de 1923. De primer antuvi, podem dir que els assaissos espectadors que ahir veieren entusiasmar-se els austríacs, n'han tret una excel.lent impressió.

El Leipzig i el Sans

Per als dies 31 de desembre i primers de gener té concertats la Unió Esportiva de Sans, per a jugar al seu camp, dos partits contra el fort onze alemany Sportclub Walker de Leipzig.

De la vàlua de l'equip germà ens en donarà una idea el fet de què va vèncer recentment al Vuzzburger Kickers, per quatre gols a un, i al qual equip solament va poder vèncer el famós Nuremberg, per dos a un. De manera que els sansenc se les hauran d'houre amb un equip temible.

El "Sparta", de Praga

El record del famós equip txecoeslovac perdura encara entre els nostres aficionats; no és exagerat afirmar que els seus vinents partits són esperats amb veritable interès; és de creure que l'interès existent no quedarà defraudat.

BOXA

La vetllada d'avui

Aquesta nit tindrà lloc, a l'Iris Park, la vetllada popular a benefici del Catalunya Athlétic Club, sota el programa següent:

Cuenca contra Ruiz.
Bosch contra J. Traci.
Rey contra C. Arucil.
Martínez contra Albert.
Cañizares contra E. Vallespín.
i Al-Baker, en exhibició de dos rounds, contra Sáez i contra Molero.

CICLISME

El Campionat de l'Esport Ciclista Català

Aquesta entitat, l'actuació de la qual, pel desenrotllament del ciclisme, marca una bella gesta en l'historial del cicle, portà a terme, amb el seu campionat d'enguany, sobre el trajecte de 100 quilòmetres.

Dels 24 inscrits, en sortiren 13 corredors, fent-ho a les 8'20 del matí.

La lluita no fou pas del tot emocionant; no per això va deixar d'ésser interessantíssima, donant un resultat espléndid.

Primer, Tresserras, en 3 h. 34' 47".
Segon. Canti, en 3 h. 38' 30".
Tercer. Prat, en 3 h. 42' 43".
Quart. Monteys, en 3 hores 54 minuts 31".
Cinquè. Estrobar, en 3 hores 55' 24".
Sisè. Llopis, en 4 h. 17' 05".

MOTORISME

La prova de regularitat Barcelona-Saragossa i retorn

El secretari del Moto Club de Catalunya, organitzador d'aquesta prova, ha estat a la capital aragonesa per a atendre tots els detalls referents a la cursa.

A Saragossa s'entrevistà amb entusiastes elements motoristes d'allí, entre els quals ha produït excel.lent efecte l'anunci de la seva celebració.

Les autoritats d'aquella ciutat han promès llur cooperació més decidida i s'assegura que els excursionistes catalans seran objecte de la més falagueira rebuda de part dels aragonesos.

HONGRIA, AUSTRIA i ALEMANYA
CONTRA EL
F. C. Barcelona

Els partits més sensacionals que se celebraran en l'actual temporada en el continent, tindran lloc a l'espaiós i magnífic camp del Club Campió de Catalunya i Espanya. Cap Societat d'Europa ha pogut confeccionar un calendari tan emocionant i suggestiu com el que prepara el Club degà.

Aquests partits han de formar época en els anals del futbol català, i si en ells triomfa el F. C. BARCELONA, la fama que tan bon guanyada té, quedarà definitivament consolidada. La prova a què se sotmet voluntariament el Club campió, comprèn els següents partits:

31 DESEMBRE I 4 GENER
Amateurs de Viena
QUE FIGURA AL CAP DELS CLUBS AUSTRIACS, PROBABLE CAMPIÓ D'AUSTRIA

6 I 7 DE GENER
I. F. NURENBERG
CAMPIÓ D'ALEMANYA

SIS GRANS PARTITS EN QUINZE DIES
QUATRE CAMPIONS EN LLUITA
QUATRE TECNIQUES DE JOC
A QUI CORRESPONDRÀ LA SUPREMACIA?

Del F. C. Barcelona
LOCALITATS—REBUTS

Des de avui poden ésser retirades les localitats corresponents als partits que donran celebrar-se en els dies 31 del corrent i 4 de gener.

Les localitats abonades seràn guardades fins avui, divendres, dia 29, al les nou, del vespre.

Es prega als senyors socis que tinguin l'amabilitat de no esperar a última hora per a retirar els rebuts corresponents al primer trimestre de 1923.

Els rebuts corresponents al primer trimestre de 1923 sols serviran per als partits que tindran lloc els dies 6 i 7 de gener.

GOVERN CIVIL

Visites

Van anar a complimentar al senyor Raventós la Comissió Mixta del Treball en el Comerç de Barcelona i el Col.legi de Notaris. Aquesta darrera comparació va fer constar al governador que era la primera visita oficial que feia a l'autoritat governativa.

Els espectacles nocturns

Una representació de la Junta Reial de Reformes Socials anà a veure al senyor Raventós per a pregar-li que prolongàssi que els espectacles acabin més tard de mitja nit.

Fets Diversos

Un home mort

Ahir matí fou trobat al carrer d'En Joaquim Costa, prop del de Mercaders, el cadàver d'un home d'uns cinquanta anys, el qual no pogué ésser identificat.

Intent de suicidi

A dos quarts de dun d'ahir matí, Anna Carles Martínez, de vint-i-quatre anys, intentà suicidar-se tirant-se daltabaix del balcó de la Maison Mentier del carrer d'Escudellers, número 19, principal. Ramon Corretger Bosch i Josep Sánchez Nanbon, que passaven casualment per sota el balcó, l'emmarren amb perill de prendre mal.

La Carles sofrí algunes llugeres ferides, les quals li foren curades al dispensari de l'Alcaldia.

Crònica Local

Gaseta local

OBSERVATORI METEOROLOGIC DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA
Dia 28 de desembre de 1922.

Hores d'observació: 7. 13, 18

Barómetre a zero i al nivell de la mar, 764'3; 765'7; 756'9.

Termómetre sec, 6'0; 11'3; 10'4.

Termómetre humit, 5'0; 9'3; 8'9.

Humitat (centèsimes de saturació), 72; 75; 81.

Direcció del vent, SSE.; calma; W.

Velocitat del vent en metres per segon, 1; 0; 2.

Estat del cel, quasi tapat.

Classe de núvols, stratus-cúmulus, cirrus; A-stratus, stratus-cúmulus; cúmulus-nimbus.

Temperatures extremes a l'ombra

Màxima, 11'8.

Mínima, 5'6.

Mínima arran de terra, 3'8.

Oscil.lació termomètrica, 6'2. Temperatura mitja, 8'7

Precipitació aquosa, des de les 7 hores del dia anterior a les 7 hores del dia de la data, 0'0 milímetres.

Recorregut del vent en igual temps, 90 quilómetres.

Observacions particulars: pluja inapreciable a la tarda.

LA PUBLICITAT

PREUS DE SUBSCRIPCIO

Barcelona: Dues pessetes cada mes. Catalunya, Espanya i Portugal, 7'50 pesseles tres mesos; 15 els sis idem; 30 un any.

Unió Postal: 25 pessetes tres mesos; 50 els sis; 90 un any.

Avui, a les deu en punt de la vetlla, tindrà lloc a l'Agrupació Excursionista "Catalunya", una interessant sessió de projeccions de diferents llocs de la nostra terra. A la vegada ens plau convidar a tots els excursionistes i admiradors de les belleses que enclouen la nostra Catalunya.

MONTAÑA
Vi negre 0'75 amp. litre
Cellers **ARNO & MARISTANY**

JOIES VERITABLE OCASIO
I objectes usats de totes classes
Preu fix. Tallers, número 41

Le Consul Général de France a Barcelone, à l'honneur de faire connaitre a ses compatriotes, qu'il sera heureux de les recevoir le lundi 1er Janvier à 10 heures 30 du matin. La réception aura lieu au Consulat Général, 20, Plaça de Catalunya.

LIQUIDACIÓ
per dissolució de Societat
LLENCERIA
Campanya Torrent i Boria
Fontanella, 21-Tel. 3475 A.

Aparells Fotogràfics
Cuyàs, Portal de l'Angel, 11 i 13

A l'Escola del Treball està oberta la matrícula pel Curset de Perfeccionament per a fadrins manyans, que començarà el dia 2 de gener. Per a matrícules i informacions a l'Oficina de Secretaria de l'Escola, avui i demà, de dos quarts de set a vuit del vespre.

JOIES VILANOVA UNIO, 6

TOS Catarros, Refredats, Bronquitis, crónigues, es curen ràpidament amb l'Elixir Romeni Climent.

Avui, divendres, dia 29, Irma l'Escop donarà, a set de la tarda, al Salò de sessions de l'Excm. Ajuntament de Girona, una altra conferència sobre "La cultura de la dona, arma victoriosa contra grolleria i tuspinal verbal".

Per al millor obsequi
Aparells fotogràfics
Cinemes per a la família
Joguines instructives,
Visiteu els magatzems
CUYAS-Portal de l'Angel, 11

Tapioques i Purés
FIGUERAS
sont els millors del món

La gentil i saladíssima tiple, la inimitable creadora i sostenidora del saiuet, valor positiu de l'art líric, la que amb el seu somrís suggestiu—¡oh, la rialla sonora de la Rosereta!—omple d'alegria l'escena, celebra demà, dissabte, el seu beneficio a Eldorado.

La Rosereta vol correspondre el fervorós afecte del públic oferint-li un programa variat, alegre, que li desgui ocasió de desenrotllar tota la gama de les seves facultats artístiques.

A la tarda representarà "El Goya" i la divertidíssima joguina, en la qual la Roser se'ns mostra com actriu consumada, graciosa, expressiva, deliciosa...

Dues joies del repertori líric formen el programa de la nit: "Agua, azucarillos i aguardiente" de l'inobidable mestre Chueca, i "La reina mora", sens dubte la millor partitura de l'insigne mestre Serrano.

Demés, Roser Leonis lluira l'encís de la seva veu en la interpretació de belles cançons, posant-hi tota la seva ànima d'artista.

Pescats - Llanternes - Joguines
Cuyàs, Portal de l'Angel, 11 i 13

SOPA DE FI D'ANY
AL
Gran Saló Doré
MENÚ 15 PTES.
No hi van compresos els vins.
Per assistir al sopar de REVEILLON és indispensable tenir taula reservada.
Els dies 29 i 30, de sis a vuit tarda, es lliura el ticket de les taules a la
a la GRANJA ROYAL
Pelai, 58
ORQUESTRINA PLANAS

La Junta de govern del Gremi de Viatjans i Corredors del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, convoca tots els socis inscrits al mateix a les juntes generals ordinària i extraordinària que tindran lloc a l'estatge del Centre, dissabte vinent, dia 30, a les deu del vespre.

La Junta prega insistentment l'assistència dels companys, puix així ho reclama l'interès del nostre estament.

CARTUJANO
Vi blanc, 0'85 amp. lit.
Cellers **ARNO & MARISTANY**

Demaneu al vostre perruquer una fricció de "Pilógeno". Es el perfum més agradable i de més durada. Es ven a les principals perfumeries.

Al camp del Barcelona en taxi

La Federació de Llogaters ha establert servei al dit camp a 2 pessetes cadascun, ante complet.

La coneguda pelleteria de don Edmond Frouchtman, Lliria, 47, té l'honor de posar a coneixement de les seves aristocràtiques afavoridores que, amb motiu de les pròximes festes d'Any Nou, ha posat a la venda, a preus excepcionalment reduits, un espléndid assortit de pells.

VAIXELLES I CRISTALERIES DE TOTES CLASSES
Jocs de café te i objectes per a presents. Espléndid assortiment
MARISTANY I CASALS
7, Plaça Santa Anna, 7

El próxim dia 3 de gener tindrà lloc a la mateixa Agrupació un lunch en celebració de l'èxit assolit per l'Exposició de Fotografies. A aquest acte seran convidades les autoritats i la Premsa local.

Presents-Cinemes de família
Cuyàs, Portal de l'Angel, 11 i 13

Es fa avinent que l'Exposició de Fotografies que l'Agrupació esmentada està celebrant amb tant d'èxit, serà clausurada el proper diumenge, dia 31, a les vuit de la nit.

RESTAURANT ROYAL
Saló de Te
cada dia te dansant de 5 a 2/4 de 8 i dinar a l'americana de 9 a 11.

Seguint el tradicional costum, la diada de Cap-d'any a la tarda anuncia l'Orfeó Català una audició de sardanes al Palau de la Música Catalana. Hi prendran part les cobles "Montgrins", de Torroella, "Principal" de Perelada i "Barcelona", les quals executaran interessants sardanes i ballets de Serra, Balcells, Garreta, Botey, Juncà, Toldrà, Alfonso, Fornells, Lamberg i Català, i les dues del mestre Morera, anomenades "El picapoll" i "El barroc". Les tres cobles i l'Orfeó Català, sota la direcció del mestre En Lluís Millet, estrenaran l'obra del mestre Francesc Pujols "Cantada de Cap-d'any".

Demà, dissabte, a les cinc de la tarda, s'inaugurarà una interessant exposició de pintures i dibuixos de l'artista Anton Farré.

Fàbrica d'Orfebreria
Articles per a presents i taula
Vendes al detall
Preus sense competència
4 - Portaferrissa - 4

Els Espectacles

Principal Palace Plaça del Teatre, 2 i 4 Telèfons 5125 i 4736 A

Avui, divendres, nit a les deu
la fastuosa revista de gran espectacle
CRI-CRI
prenent-hi part
NOMES PER DEU DIES
els famosos dansarins russos
LYDIA JOHNSON I ALPEROFF
l'actuació dels quals ha estat acollida amb
EXTRAORDINARI EXIT
i representant-se el delicios quadro
IDIL·LI DE NINES

TEATRES

GRAN TEATRE DEL LICEU

Demà, Serata d'Honore del mestre Kousoevitzky.

Teatre Català Romea

Avui, divendres, tarda. La comèdia en quatre actes
Fanny i els seus criats
Nit, gran funció d'Innocents: 1, Sinfonia per un quintet de quatre; 2, Xerraire, monòleg, per En Montero, i cinc o sis actors més; 3, Estrena de l'obra **Aventura extraordinària d'un comte i una herbolària** 4. **Varietés** (els números no es detallen perquè sorprengui més)

TIVOLI
COMPANYIA LIRICA
catalana i castellana
Direcció: JOSEP BERGES
Avui, tarda, a preus populars:
EL SANTO DE LA IGLESIA
LA ALSACIANA I
LA CANCION DEL OLVIDO
Nit, a les deu:
LA CANCION DEL OLVIDO
i
Pel teu amor

TEATRE NOVETATS

CIRC EQUESTRE

Grandiosa companyia de Mr. Ventura Gassman. Avui, divendres, nit a tres quarts de deu, gran moda.

¡¡El millor programa de circ del món!!

Èxit de tota la companyia. Ovacions al més intrèpid dels domadors Mr. Fortunio, amb els seus feroges

LLEONS SALVATGES

magnífics exemplars de la seva raça. Espectacle artístic i emocionant. Exit delirant a l'atracció més gran de l'any, presentada pel célebre domador Brocker's

ELS OSSOS COMEDIANTS

Lo mai vist. Ossos acrobates, ciclistes, patinadors i tangistes. Completaran el programa dotze notabilíssimes atraccions de reconegut mèrit.—Demà dissabte, diumenge i dijous, tarda i nit, extraordinàries funcions.

Gran Teatre Espanyol
PEP SANTPERE
ASSUMPCIO CASALS
Avui, divendres, 29 desembre. Tarda, a les cinc. Entrada i butaca una pesseta. Repetició de la funció d'Innocents. Primer El vodevil-recepta en dos actes Clinica Bufaluft. Segon. La tragèdia cómica en un acte La flauta d'En Estiste. Nit, l'èxit más gran de l'any: A l'ombra de Montjuic.—Demà, dissabte, tarda, a dos quarts de cinq, Salvant de la Font del Gat. Nit i totes les nits, l'obra del dia: A l'ombra de Montjuich.— Molt aviat: Noves i velles temptacions de Sant Pere (amb quadros nous).

Teatre Nou

Companyia d'opereta, sarsuela i revistes, dirigida per Enric Seut.

Avui, divendres, a dos quarts de cinc, Música clàsica, La rubia del Part-West, Que és gran Barcelona. Nit, a tres quarts de deu: El duo de la Africana, La alegría de la huerta, Mis ojos están en Túnez.

Teatre Còmic

Avui, divendres, nit, a dos quarts de deu, colossal programa. Repetició del cartell d'Innocents: Primer. La preciosa comèdia gramàtica en tres actes, La madonna del león de oro. Segon. L'epropòsit cómico-lírico-ballable en un acte, original de C. R. A., La tornada d'En Nandu. Tercer. La celebrada revista local "sui generis", en un acte, sis quadros i apoteosi, de Bernat Xinxola, ¡Pipi!, estupenda presentació, trucs sorprendents, cos de ball, llums de bengala, etc. — La funció serà amenitzada per un reputat quintet. —Dissabte, reposició del famós drama en cinc actes, Giordano Bruno.

Gran Teatre Espanyol
CADA DIA
L'èxit más gros de l'any
A l'ombra de Montjuic
de Juli Vallmitjana.

Teatre Català Romea

Esdeveniment artístic
dies 8, 9, 10 i 12 de gener
Quatre úniques funcions per l'eminent i genial
ERMETE ZACONI
representant les seves grans creacions: I Disonesti, Gli Spettri, La morte civile, Tristi amori, Don Pedro Caruso.—Queda Obert l'abonament a la Comptadoria del teatre. Als senyors abonats a les anteriors temporades se'ls reservaran les seves localitats fins el 31 desembre.

Teatre Poliorama
Companyia de comèdia
GUZELL - TUDELA - ASQUERINO - CORTES
(Telèfon 4134 A)
Avui, divendres, tarda, popular:
EL CLAVO
Nit, a les deu:
LOS FRESCOS

ELDORADO
Companyia de sarsuela
Ortas - Leonis - Gallego
Avui, divendres, tarda, a les cinc, La niña de las planchas. La sarsuela en un acte i cinc quadros, El quarteto Pons. La graciosíssima historieta còmico-lírica, La cara del ministro. Nit, a les deu. La divertida sarsuela en un acte i cinc quadros,
EL CUARTETO PONS
i el grandiós èxitàs de broma, la joguina còmica en dos actes
EL GOYA
Cada dia, El Goya. — Demà, dissabte, benefici de Rosari Leonis. Tarda: ¡¡Ahí va esa mosca!! i El Goya. Nit: ¡Plancha!, Agua, azucarillos y aguardiente, La reina Mora i Cançone, per la beneficiada.

GRAN TEATRE DEL LICEU

Avui, divendres, funció a benefici de la Germandat de l'Associació de la Premsa Diària de Barcelona; a les nou nit. Unica representació de l'ópera espanyola, del mestre Breton, La Dolores, prenent-hi part, en obsequi a l'Associació de la Premsa Diària, l'eminent tenor Hipòlit Làzaro i la célebre sopran Ofelia Nieto, i els aplaudits artistes Elena Lucci, Ghirardia, Segura i Goralt. Mestre director: Alfred Padovani. Direcció escènica: Rafel Moragas.

Els senyors propietaris podran recollir les seves localitats a Majordomia, a les hores de costum.

Circ Price Marquès del Duero, cantonada Comte del Asalto.
L'EXHIBICIO DE FERES MES GRAN DEL MON
32 ósos, 6 elefants, 10 lleons, 6 tigres reals, 17 simis, 32 cavalls, camells, búfals, etc., etc.
El número més emocionant que es coneix
ELS CODONAS
El temerari domador Fischer amb els seus feroços tigres reals
El grup más emocionant del món
Els 20 ósos polars
i els altres formidables atraccions.
TARDA, matinée, a dos quarts de cinc. NIT, gran funció, a les deu

CINEMES

Saló Catalunya
Notable sextet Jordà. Avui, divendres, moda selecta, programa colossal, triomf indiscutible del Programa Ajuria: 23 hores i mitja de pornia, deliciosa comèdia, una veritable preciositat. Exits: Jugant amb vides, emocionant. Sandall protector de dames, gran broma. Viatge del Príncep de Gales a l'India, (primer episodi. — Dilluns, gran estrena: Diércoli (Artistes Associats). Molt aviat, La dama de la flor. Preus corrents.

Diana-Argentina-Excelsior
Hoy, 4, La reina de la llum, No hi ha joc amb l'amor, L'amor porta el volant, Vidua aprofitada, La reconciliació dels promesos.

Teatres Triomf i Marina
I CINEMA NOU
Avui, El capità Kidd, 7 i 8; Oportunitat, Els lleons de l'harem, La revenja, On és la meva dona?, La reina de la llum, 3.

KURSAAL
PALAU DE LA CINEMATOGRAFIA ARISTOCRATIC SALO
Dia 30 de desembre
Reaparició en aquest local de la eminent artista,
NAZIMOVA
en el film artístic
Repertori M. de Miguel
FORA DE LA BOIRA
en el que interpreta magistralment dos personatges diferents.

Gran Teatre Comtal i Gran Cinema Bohèmia
Avui, divendres, tarda i nit. Programes colossals. Les grans estrenes: Vidua aprofitada, La reconciliació dels nuvis, No hi ha joc amb l'amor, L'amor porta el volant, per la célebre artista Ossi Oswalda i quart episodi de la sèrie La reina de la llum.

Palace Cine
GRAN SALO DE MODA
Aristocràtiques sessions artístiques
Programes extraordinaris
Avui divendres, tarda i nit, les grandioses pel.lícules Reconciliació dels nuvis, Vidua aprofitada, L'amor porta el volant, creació de Ossi Oswalda, i la pel.lícula de gran argument Lliçons d'amor, per Pauline Frederick.

Monumental i Walkyria
Avui, divendres, El capità Kidd, 7 i 8, per Polo; L'enciclopedia, per William Russell; La vidua del pastor, Biscotín és nèdium, Triomfa la vida, Actualitats Gaumont.—Diumenge, Nit, estrena de El capità Kidd, 9 i 10; El boxejador. Programa Ajuria.

: : CONCERTS : :

Associació Musica Camer

Diumenge, 31 desembre, al concert dels present curs.
RECITAL DE CANÇONS RUSSES
pels eminents artistes,
Maria Davidoff, contralt.
MARIA DAVIDOFF, contralt.
V. ANDOGA-JOUROFF, baríton.
N. BLONINSKY, pianista.
Obres de Moussorgsky, Glazounow, Rimsky-Korsakoff-Gretchaninoff i Stravinsky, la majoria de les quals seran primeres audicions.
Dimarts, 9 de gener, de 1923
recital de guitarra
pel gran mestre català,
MIQUEL LLOBET
En programa les obres que més han contribuit als grans èxits de la seva recentíssima tournée per Sud-Amèrica.
A tres quarts de deu en punt.
Exclusivament per als socis
PALAU DE LA MUSICA CATALANA

Associació Intima Concerts

COLISSEO POMPEIA, Travessera, 8

Avui, divendres, dia 29, a dos quarts de deu de la nit. Presentació a Barcelona del célebre Quartet Vandelle, de París.—Dissabte, 30 de desembre, a dos quarts de deu nit. Conferència sobre els moderns compositors francesos, per Mr. R. Vandelle, seguida d'audició d'obres pel Quartet Vandelle i el pianista Alexandre Vilalta.

Palau Musica Catalana

SARDANES
Diada de Cap-d'any, a dos quarts de cinc tarda. Audició de Sardanes per les cobles:
Montgrins, de Torroella
Principal, de Perelada
Barcelona i
ORFEO CATALA
dirigits pel mestre En Lluís Millet. Estrena de la
CANTADA DE CAP-D'ANY
del mestre Francesc Pujol, per l'Orfeó i les tres cobles. Programes i localitats, magatzem Unió Musical Espanyola, 1 i 3, Portal de l'Angel. Condicions especials per als senyors socis de l'Orfeó Català.

MUSIC-HALLS

EDEN CONCERT

Asalto, 12.—Grandiós èxit de Paquita Alfonso, Mary Teran, Les Arthos i altres importantíssimes atraccions. Aperitiff, Dancing i Gran Tabarin americà.

LA BUENA SOMBRA

Ginjol, 3.—Cabaret continu de les set a dos quarts de deu i de les dotze a les quatre de la matinada.

RESTAURANTS

SORTIDA DE TEATRE a qualsevol TEMPS. Restaurant especial. Petit, Obres i Serviceis. Quintana, 7.

--- ESPORTS ---

Fronto Principal Palace

Avui, divendres, tarda, a un quart de cinc. Dos interessants partits. Nit, a un quart d'onze. Grandiós partit de pilota a cistella. Olaso-oaga i Iñarzo contra Jaimo i Palau.

FUTBOL

ESDEVENIMENT DEPORTIU
Dia 31 de desembre i 1 de gener:
A. C. SPARTA, de Praga
campió de Xecoslovàquia
onze jugadors internacionals
contra
R. C. D. ESPANYOL
camp de l'Espanyol :-: 2'45 tarda
Localitats: Estatge social, R. C. D. E., Caspe, 12, primer, Lletra A., de set a nou.

FUTBOL

Grans partits internacionals
Dies 31 de desembre i 1 gener
N. A. C. DE BREDA
(probable campió d'Holanda)
C. D. EUROPA
Camp Europa :-: Onze matí
Per entrades i localitats: Estatge social, carrer de Salmerón, número 25 i 27, principal, segon, de deu a una del matí i de quatre a nou de la vetlla.

C. D. EUROPA

Posa a coneixement dels senyors socis que essent necessari la presentació del rebut del mes corresponent en el partit que es celebrarà el pròxim dia 1 de gener, poden passar a recollir-lo a l'estatge social: Carrer de Salmerón, 25 i 27, principal, segon, tots els dies, de sis a nou de la vetlla, tenint en compte que no es despatxaran al camp de joc el dia del partit.

STUDEBAKER

6 CILINDRES

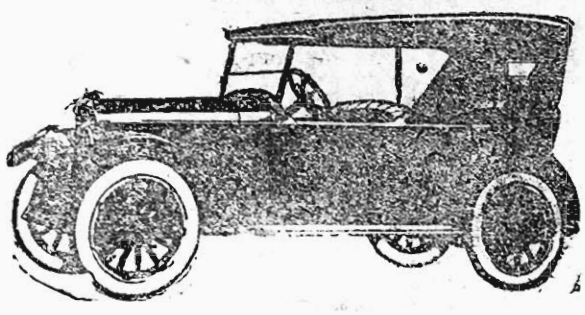

No n'hi ha cap que doni major satisfacció

Tots els de la seva reputació li doblen el preu

PER QUE?

Perquè STUDEBAKER es construit per les fàbriques més importants del món en cotxes de 6 cilindres i la seva gran producció permet preus incomprensibles per a cotxes de primera categoria, que abans de remetre's al client són sotmesos a més de 9.500 inspeccions

Agència Studebaker Espanyola

STEVENSON, ROMAGOSA I C.ia

València, 205 BARCELONA

UNA

PASTILLA VALDA

EN LA BOCA

ES LA PRESERVACION

del Mal de Garganta, de las Ronqueras, los Romadizos, los Constipados, las Bronquitis, etc.

ES EL ALIVIO INSTANTANEO

de la Opresion de pecho, de los accesos de Asma, etc., etc.

ES EL REMEDIO MAS INDICADO

para combatir toda suerte de Enfermedades del Pecho.

ADVERTENCIA IMPORTANTISIMA:
PEDID, EXIGID, en todas las Farmacias

Las Verdaderas Pastillas VALDA

que se venden unicamente

EN CAJAS

con el nombre VALDA en la tapa y nunca de otra manera.

Fórmula: Mentol 0.002 Eucaliptol 0.0005 Azucar-Goma.

Cartells per a reis en català

Models variats molt econòmics. Dipòsit i venda. Editorial Poliglota, Petrixol, 8, Barcelona. A fora es trameten per recader.

PANYOS

J. MIR VIVES, S. A.

Ronda de Sant Pere, 15

Gran assortit en Meltons, Xeviots, Estams, Gabardines i altres gèneres per a vestits i abrics de senyor. Camisses per a abrics senyora i gèneres per a vestits jaqueta

Meltons a 25 pts. corte
Estams 45 „ „
Abrics 30 „ „

Vendes a l'engrós i al detall

Retalls els dilluns i divendres

PELLETERIA

LA SIBERIA

Rambla de Catalunya, 15 Corts Catalanes, 624

REIS

GRAN ASSORTIT EN CONFECCIONS PER A PRESENTS

Exposició de gèneres marcats a les escaparates

JAQUETES RASE NEGRE, A	275	PTES
JAQUETES TASMANI	275	"
ABRICS TASMANI	400	"
ABRICS RASE NEGRE	500	"
ABRIGULTS NENA DES DE	125	"
COLLS NEN	1'50	"
OCASIO EN CONFECCIONS D'ERMINI, DES DE	300	"

Mantes per a cotxe :: Casa que garanteix els gèneres que ven i a igual qualitat no té competència : Visiteu l'artístic passeig

---

RAMON CADELLANS

S. en C.

Manufactura de Generes de Punt

Canet de Mar (Barcelona)

CALÇAT

higiènic amb PIS DE GOMA marca FORD, Box-calf, tall anglès, doble sola de cuiro

14'50 i 15'50 Ptes. parell

Vendes al detall

ANSELM CLAVÉ, 9 (Final de les Rambles)

CARRER BOQUERIA, 32

Planxa ondulada de 120x75 cm. Ptes. 7'50 m.2

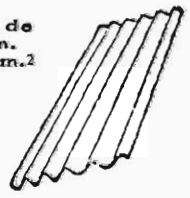

ROCALLA

PER A TEULADES

Materials armats ab amiant exclusivament

JOSEP ESTEVA i Cia.

Portal de l'Angel, 1 i 3, pral. :: Telèfon 3344-A

Fàbrica a Sarrià BARCELONA

Plaques de 40 x 40 cm. Ptes. 5'05 m.

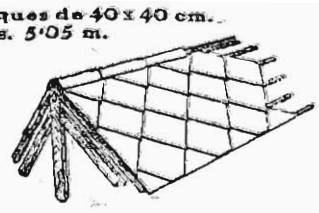

Llegiu LA PUBLICITAT, subscriviu-vos-hi

ELS MONJOS DE MONTSERRAT i la casa J. FONOLLEDA SERRA de Barcelona

fan avinent que l'únic licor elaborat en aquell Monestir és el que es ven per tot arreu amb el nom de

AROMAS DEL MONTSERRAT

Reaparició del popular "SABA"

Meravellós ninot articulat irrompible

Desmuntable en 14 peces i muntable en menys d'un minut

¿Qui ignora que els nens han preferit sempre les joguines desmontables?

El ninot "SABA" amb les seves 14 peces d'un ajust perfecte constitueix una novetat que s'imposa i és la màxima il·lusió que podeu oferir al vostre fill

Varietat de tipus i vestits. —— N'hi ha també sense vestir per a caracteritzar-los a capricі de cada comprador

PATENTADA 7 Junio 1921

Per a celebrar les festes d'Any Nou i Reis, no hi ha res millor com un aparell marca

"GRAMOLA"

Voste pot sentir els ballables més moderns interpretats per les millors orquestres i bandes mundials, com així mateix les veus dels cantants espanyols i estrangers més eminents

Demaneu avui mateix el suplement de ballables que ha acabat de publicar-se.

COMPANYIA DEL GRAMOFON S. A. E.

BALMES, 56 i 58 - BARCELONA

ARTICLES ALEMANYS

PELAI, 20

Carrer afortunat i afavorit amb el premi major de Nadal d'aquest any

La casa que van a més bon preu de Barcelona

Grandiosa exposició de joguines importades directament d'Alemanya i Austria

Especialitat en Joguines mecàniques :: Trens elèctrics des de 60 ptes. :: Trens amb corda des de 11 :: Màquina de vapor des de 5 ptes. :: Pilotes Futbol tipu reglament, que s'omplen amb vàlvula, per a professionals, a 25 ptes. :: Ruletes caoba des de 5'50 a 20 ptes. :: Nines artístiques de drap, irrompible, porcelana i celuloide :: Aparells cinema amb corda i elèctrics des de 25 ptes. :: Raquetes per a tennis de reglament des de 18 ptes. :: Atuells, cuina i vaixelles infantils de porcellana i alumini :: Utensilis i estoigs de cuina i dibuix :: Llibres de contes :: Aparells fotogràfics des de 30 ptes., per a placa o pel·lícula :: Caixes de música :: Tricicles, Carros i Patins

No deixeu de visitar aquesta casa

ESAS SON FORMALMENTE LITINADAS GUSTIN?

Asegurase vd. porque se contrahacen todas las grandes marcas. De este modo vd. obtendra la mejora de las aguas minerales, alcalinas, litinadas, cientificamente dosificadas, y además activas que las aguas minérales las más caras. Las

Lithines del Dr Gustin

permiten de preparar una agua ligeramenta gaseosa, digestiva, deliciosa que se bebe pura o mezclada à todas las bebidas à que dan un gusto exquisito. Para todas las afecciones Riñones, Higado, Vejiga, Estómago, Intestinos. Dép. Gén. DALMAU OLIVARES, 14, paseo de la Industria, BARCELONA.

A. CASTELLS
PORTAFERRISA, 18
TELÉFON, 1983 A.

Joguines